

FOLKETINGET

Europaudvalget

Referat

af 23. europaudvalgsmøde

Dato: fredag den 8. februar 2019

Tidspunkt: kl. 8.00

Sted: vær. 2-133

Til stede: Kenneth Kristensen Berth (DF), fungerende formand, Erling Bonnesen (V), Peter Hummelgaard Thomsen (S), Søren Søndergaard (EL), Rasmus Nordqvist (ALT), Sofie Carsten Nielsen (RV) og Holger K. Nielsen (SF).

Desuden deltog: transport-, bygnings- og boligminister Ole Birk Olesen, udlændinge- og integrationsminister Inger Støjberg, minister for fiskeri, ligestilling og nordisk samarbejde Eva Kjer Hansen, udenrigsminister Anders Samuelsen, skatteminister Karsten Lauritzen, uddannelses- og forskningsminister Tommy Ahlers og erhvervsminister Rasmus Jarlov.

Kenneth Kristensen Berth fungerede som formand under hele mødet undtagen under punkt 6, hvor Peter Hummelgaard Thomsen fungerede som formand.

FO **Punkt 1. Brexit-retsakter på transportområdet:**

Transportministeren: Jeg vil starte med at gennemgå to ud af tre af Kommissionens forslag på transportområdet, som er fremsat som led i forberedelsen på en eventuel hård Brexit, hvor Storbritannien forlader EU uden en udtrædelsesaftale. Som udgangspunkt forlader Storbritannien EU den 29. marts 2019, og på nuværende tidspunkt er det stadig uvist, om det bliver med eller uden en udtrædelsesaftale.

De to forslag skal derfor sikre, at der fortsat kan være et minimum af transport mellem EU og Storbritannien, i det tilfælde at Storbritannien forlader EU uden en aftale og dermed bliver et tredjeland fra den ene dag til den anden.

Forslagene er blevet hastebehandlet i Rådet på grund af den helt særlige situation, hvor forordningerne skal kunne finde anvendelse fra den 29. marts.

Det betyder samtidig, at forslagene ikke kommer på et TTE-rådsmøde. Når jeg forlægger forslagene til forhandlingsoplæg nu, skyldes det, at Rådets formandskab sandsynligvis vil anmode om mandat til at påbegynde triloforhandlingerne med Europa-Parlamentet på et Coreper-møde i næste uge. Jeg vil nu gennemgå de to forslag enkeltvis.

a) Europa-Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om fælles regler, der sikrer basale luftfartsforbindelser i lyset af Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirlands udtræden af Unionen

– *Mandat til indledning af forhandlinger med Europa-Parlamentet*

KOM (2018) 0893

KOM (2018) 0893 – bilag 2 (samlenotat side 2)

EUU alm. del (18) – bilag 403 (kommenteret dagsorden)

EUU alm. del (18) – svar på spm. 119 om, hvad der er den saglige baggrund for, at fly fra britiske flyselskaber ikke får mulighed for at flyve fra et tredjeland til EU i henhold til EU-Kommissionens nødplan – fra transport-, bygnings- og boligministeren

Transportministeren: Forslaget om sikring af basale luftfartsforbindelser skal sikre, at der kan foretages et minimum af flyvninger mellem EU og Storbritannien. Hvis Storbritannien træder ud af EU uden en udtrædelsesaftale, vil Storbritannien blive et tredjeland. Det betyder, at Storbritannien ikke længere vil være omfattet af EU's indre marked, som giver luftfartsselskaber mulighed for at flyve uden begrænsningerne i EU. Det betyder samtidig, at EU-luftfartsselskaber ikke nødvendigvis har samme muligheder som i dag for at flyve til og fra Storbritannien.

Ifølge Kommissionens umiddelbare beregninger udgør luftfartstransport af passagerer mellem et EU-27 medlemsland og Storbritannien på nuværende tidspunkt 16 pct. af al luftfart inden for EU. For Danmarks vedkommende er det 11 pct. af alle udenrigsflyvninger, som går til og fra Storbritannien. Jeg hilser derfor Kommissionens forslag velkommen, så vi kan forsøge at afbøde de værste konsekvenser af Brexit – både for luftfartsbranchen og for passagererne. Forslaget er tidsbegrænset og udløber senest den 30. marts 2020.

I det oprindelige forslag var der lagt op til, at britiske luftfartsselskaber kun skulle tildeles de mest grundlæggende rettigheder for fortsat at flyve med passagerer og gods mellem Storbritannien og EU-27. I løbet af forhandlingerne er der sket en vis opblødning af forslaget. Kommissionen ønskede f.eks. at lægge en begrænsning på antallet af flyvninger til og fra EU-27 til det samme niveau som i 2018. Denne begrænsning er nu fjernet.

Der er et vist ønske om at opretholde størst mulig status quo. For Danmarks vedkommende har det været en prioritet, at der fortsat har kunnet udføres såkaldte operationelle ordninger, da det har stor betydning for en række EU-luftfartsselskaber og for opretholdelsen af deres forbindelser. I det foreliggende forslag er det blevet muligt at udføre den type ordninger. Det er et krav, at Storbritannien tildeler EU-27-luftfartsselskaber de samme rettigheder, som britiske selskaber vil blive tildelt af EU-27. Kommissionen vil overvåge, at Storbritannien overholder dette.

Kommissionen vil også overvåge, om Storbritannien overholder principperne for fair konkurrence. Britiske luftfartsselskaber bør ikke kunne tilbyde en urimelig lav pris i forhold til EU-luftfartsselskaber, fordi de f.eks. ikke opfylder kravene om ordentlige arbejdsforhold for ansatte. På dansk foranledning skal Storbritannien nu også overholde principperne for kompensation til passagerer ved luftfartsselskabers forsinkelser og aflysninger af afgang for at sikre fair konkurrence.

Et element, som har været under stor bevågenhed fra medlemslandene og også Danmark, er spørgsmålet om kompetence til at forhandle luftfartsaftaler med tredjelande. Bekymringen gik på, at der var en risiko for, at kompetence til at forhandle luftfartsaftaler med tredjelande permanent ville blive overdraget til Kommissionen.

Kommissionen har imødekommet medlemslandenes bekymringer ved at give de nødvendige forsikringer om, at kompetencen kun overdrages midlertidigt og ikke vil have betydning for fremtidige forhandlinger med tredjelande. Det er eksplicit skrevet ind i forslaget.

FO På den baggrund er regeringens forhandlingsoplæg:

- At man fra dansk side overordnet kan støtte forslagets intention om at finde en fælles løsning til at sikre basale luftfartsforbindelser mellem Storbritannien og EU i den særlige situation, hvor Storbritannien træder ud af EU uden en udtrædelsesaftale;
- At man fra dansk side lægger vægt på, at bestemmelser om flytrafikken mellem EU-27 og det kommende tredjeland Storbritannien gennemføres i en form, der ikke generelt tildeler Kommissionen kompetence til at fastsætte trafikrettigheder i forbindelse med luftfartsaftaler med tredjelande med deraf følgende risiko for, at kompetencen permanent overgår til Kommissionen;
- At man fra dansk side lægger vægt på, at der fortsat kan tillades operationelle ordninger for luftfartsselskaberne i form af f.eks. leasing og deling af flykoder på ruter mellem Storbritannien og EU-27, i det mindste ved videreførelse af eksisterende ordninger;

- At man fra dansk side lægger vægt på, at der under hensyntagen til den særlige situation ikke gives Storbritannien de samme eller bedre rettigheder, end Storbritannien kan opnå ved at tiltræde den af EU-27 tiltrådte udtrædelsesaftale;
- At man fra dansk side vil arbejde for, at der – i det omfang der vil blive fastsat bestemmelser for overvågning af konkurrencesituationen – skal inkluderes spørgsmål om kompensation og erstatning til passagerer i forbindelse med forsinkelser m.v.;
- Og endelig, at man fra dansk side vil arbejde for, at der – i det omfang der vil blive fastsat bestemmelser for gennemførelsesretsakter – skal være tale om gennemførelsesretsakter efter undersøgelsesproceduren og ikke efter rådgivningsproceduren.

Den fungerende formand orienterede om, at Enhedslisten forud for mødet havde meddelt, at de ønskede at udtrykke sig imod forhandlingsoplægget. Han konkluderede, at der ikke var et flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet kun Enhedslisten havde ytret sig imod det.

b) Europa-Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets Forordning om fælles regler til sikring af basal konnektivitet i vejgodstransporten med henblik på Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirlands udtræden af Unionen

– *Mandat til indledning af forhandlinger med Europa-Parlamentet*

KOM (2018) 0895

KOM (2018) 0895 – bilag 2 (samlenotat side 15)

EUU alm. del (18) – bilag 403 (kommenteret dagsorden)

Transportministeren: Jeg vil gå direkte videre til forslaget om basal konnektivitet i vejgodstransporten. Forslaget er i det store hele bygget op på samme måde som luftfartsforslaget. Formålet med dette forslag er at sikre, at der også inden for vejgodstransportområdet kan opretholdes et vist minimum af kørsel mellem Storbritannien og EU-27, hvis Storbritannien forlader EU uden en udtrædelsesaftale. Forslaget vedrører alene de transportmæssige udfordringer for vejtransportsektoren ved en hård Brexit og ikke f.eks. de toldmæssige udfordringer, som Brexit også kan medføre. Forslaget er tidsbegrænset og udløber senest den 31. december 2019.

Som sagt bliver Storbritannien et tredjeland, hvis Storbritannien træder ud af EU uden en udtrædelsesaftale. Storbritannien vil altså heller ikke kunne nyde godt af EU's indre marked på vejgodstransportområdet. Det betyder, at hvis forslaget ikke bliver vedtaget, vil mulighederne for at køre en dansk lastbil til Storbritanni-

en eller for at køre en lastbil fra Storbritannien ind i EU alene skulle baseres på de særlige CEMT-tilladelser.

CEMT-tilladelseerne udgør et særligt tilladelsessystem under International Transport Forum. Tilladelseerne kan bruges til at sikre transport mellem de 43 lande, som deltager i ordningen. Både Danmark og Storbritannien er medlemmer. Kommissionen angiver meget tydeligt, at CEMT-tilladelsessystemet ikke er tilstrækkeligt til at sikre vejtransport mellem Storbritannien og EU-27.

I 2017 blev der transporteret 50 mio. ton gods ad landevej mellem Storbritannien og EU-27. Det er baggrunden for, at Kommissionen har foreslået, at Storbritannien skal tildeles rettigheder til at udføre vejgodstransport mellem Storbritannien og EU. Grundforudsætningen for at tildele den rettighed er, at Storbritannien giver vognmænd fra EU nøjagtig de samme rettigheder til transport mellem EU-27 og Storbritannien.

Kommissionen vil overvåge, at Storbritannien overholder dette. Hvis Kommissionen vurderer, at det ikke er tilfældet, kan Kommissionen gennem delegerede retsakter vedtage passende kompenserende foranstaltninger eller helt suspendere forordningen. Formålet med foranstaltningerne er at sikre en balance mellem rettigheder og muligheder for vognmænd fra henholdsvis Storbritannien og EU-27. Kommissionen vil også overvåge, om Storbritannien overholder principperne for fair konkurrence og EU-reglerne på det sociale og tekniske område. Det drejer sig bl.a. som reglerne for køre- og hviletid, regler om vægt og dimensioner på køretøjer og reglerne for udstationering af arbejdstagere. Her har Kommissionen også mulighed for at suspendere forordningen eller vedtage passende kompenserende foranstaltninger, hvis det konstateres, at reglerne ikke bliver overholdt. Det var ikke en del af det oprindelige forslag, at det skulle være muligt at udføre intern kørsel i EU for vognmænd fra Storbritannien, men det er et spørgsmål, der er blevet bragt op i forhandlingerne.

I det nuværende forslag fremgår det, at vognmænd fra Storbritannien får mulighed for at udføre to operationer i form af læsning og losning inden for syv dage inden for EU i tilknytning til en international transport. Der er altså ikke tale om samme markedsadgang, som vi kender fra cabotagereglerne. Forslaget slår derfor meget tydeligt fast, at adgangen til at udføre cabotagekørsel er en del af det indre marked, og det er ikke en rettighed, som Storbritannien kan opretholde ved sin udtrædelse. Det er et synspunkt, som regeringen støtter.

Med det seneste forslag lægges der op til, at muligheden for læsning og losning af varer i forlængelse af en international transport skal udfases, så det fra 30. september 2019 kun vil være muligt at udføre én operation.

Et andet element er, at en række lande har ønsket at inkludere bustransport i forordningens anvendelsesområde. I det seneste forslag er der inkluderet en ordning, hvor det bliver muligt at foretage international bustransport til eller fra Storbritannien indtil den 31. december 2019. Fra dansk side har vi ikke ytret et ønske om, at bustransport skal omfattes af forordningen. Samtidig ser vi dog positivt på, at der findes en ordning, der sikrer, at den basale internationale bustransport mellem EU og Storbritannien kan fortsætte, så længe der ikke åbnes op for muligheden for at udføre buscabotagekørsel.

FO På den baggrund er regeringens forhandlingsoplæg:

- At man fra dansk side støtter intentionen om at finde en midlertidig løsning, der sikrer den basale vejgodstransport mellem Storbritannien og EU-27 i tilfælde af den særlige situation, at Storbritannien den 29. marts 2019 træder ud af EU uden en udtrædelsesaftale;
- At man fra dansk side lægger vægt på, at forslaget ikke medfører, at der sker forskydninger i kompetencen mellem medlemslandene og Kommissionen med hensyn til at forhandle aftaler med tredjelande;
- At man fra dansk side lægger vægt på, at det eksplicit skrives ind i forslaget, at forslaget kun vedrører den basale konnektivitet, og at forslaget derfor kun giver adgang til at udføre international bilateral vejgodstransport og ikke cabotagekørsel, kombineret transport og såkaldt tredjelandskørsel;
- Og endelig at man fra dansk side arbejder for, at der – i det omfang, der vil blive fastsat bestemmelser for gennemførelsesretsakter – skal være tale om gennemførelsesretsakter efter undersøgelsesproceduren og ikke rådgivningsproceduren.

Regeringen er indstillet på, at der findes en løsning til glæde for danske og europæiske borgere og virksomheder, hvis vi kommer i den helt særlige situation, at Storbritannien forlader EU uden en generel aftale, men forhåbentligt bliver det ikke aktuelt.

Den fungerende formand henviste til høringssvaret fra DTL, der var i tvivl om, hvorvidt det var bedre med en aftale mellem EU og Storbritannien frem for bilaterale aftaler. Og hvad var ministerens respons på høringssvaret fra ITD om, hvordan EØS-landene stilles i henhold til aftalen?

Transportministeren svarede, at det var regeringens vurdering, at det er bedst for at lille land som Danmark at læne sig op ad en fælles aftale frem for at forhandle med Storbritannien på egen hånd. EØS-landene kunne selv bestemme, om de ville tilslutte sig en aftale mellem EU og Storbritannien.

Kenneth Kristensen Berth kunne på vegne af Dansk Folkeparti ikke støtte forhandlingsoplægget, fordi han ikke var overbevist om ministerens argumenter imod høringsvaret fra DTL.

Den fungerende formand orienterede om, at Enhedslisten forud for mødet havde meddelt, at de ønskede at udtrykke sig imod forhandlingsoplægget. Han konkluderede, at der ikke var et flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet kun Dansk Folkeparti og Enhedslisten havde ytret sig imod det.

FO Punkt 2. Europa-Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om visse aspekter af luftfartssikkerhed for at tage højde for Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirlands udtræden af Unionen

– *Mandat til indledning af forhandlinger med Europa-Parlamentet*

KOM (2018) 0894

KOM (2018) 0894 – bilag 2 (samlenotat side 26)

EUU alm. del (18) – bilag 403 (kommenteret dagsorden)

EUU alm. del (18) – svar på spm. 119 om, hvad der er den saglige baggrund for, at fly fra britiske flyselskaber ikke får mulighed for at flyve fra et tredjeland til EU i henhold til EU-Kommissionens nødplan, fra transport-, bygnings- og boligministeren

Transportministeren: Jeg vil nu fortsætte til det næste forslag, som er det tredje af Kommissionens forslag på transportområdet, der er fremsat som led i forberedelsen på et eventuelt hårdt Brexit. Det tredje forslag vedrører sikkerhed på luftfartsområdet. Forslaget vil medføre en forlængelse af gyldigheden for visse luftfartscertifikater, så de ikke vil blive anset som ugyldige fra den ene dag til den anden i tilfælde af et hårdt Brexit.

Forslaget blev behandlet på Coreper i sidste uge, hvor Rådets formandskab fik mandat til at påbegynde trilogforhandlingerne med Europa-Parlamentet. Trilogforhandlingerne er altså i gang, men vi har selvfølgelig stadig mulighed for at påvirke forhandlingerne med Europa-Parlamentet og det endelige resultat. Jeg forelægger derfor forslaget til forhandlingsoplæg, så jeg kan sikre mig, at den endelige forordning ligger inden for rammerne af det mandat, jeg kan få i dag.

Formålet med forslaget er, at gyldigheden af godkendelser af produkter, f.eks. reservedele eller sågar hele fly, kan forlænges med 9 måneder fra datoen for Storbritanniens udtræden af EU. Hvis Storbritannien træder ud af EU uden en udtrædelsesaftale, vil det betyde, at de produkter, som er produceret og certificeret i Storbritannien, ikke længere vil blive anset som godkendte produkter i EU. Det har i den forbindelse ingen betydning, om produkterne allerede i dag står på hylderne i værksteder i hele Europa. Hvis godkendelsen ikke kan anses som gyldig, må produktet ikke anvendes. Det kan få den betydning, at europæiske luftfartsselskaber – også danske – står uden brugbare reservedele. Det kan potentielt skabe meget store forstyrrelser for lufttrafikken.

Efter den gældende lovgivning vil der ikke kunne udstedes nye godkendelser af britiske produkter, så længe Storbritannien er medlem af EU. For at sikre, at britiske produkter stadig kan anvendes i tilfælde af et hårdt Brexit, er der derfor behov for, at gyldigheden af godkendelserne forlænges. Det er det, som det-

te forslag vil sikre. Jeg er derfor positivt indstillet over for forslaget, da det giver tilstrækkelig tid til, at der kan udstedes de nødvendige godkendelser.

FO På den baggrund er regeringens forhandlingsoplæg:

- At man fra dansk side støtter Kommissionens forslag:
- Og at man fra dansk side lægger vægt på, at den danske luftfartsbranche fortsat har adgang til produkter som reservedele m.v. og derved forstyrres mindst muligt af Storbritanniens udtræden af EU.

Den fungerende formand konkluderede, at der ikke var et flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet kun Enhedslisten havde udtrykt sig imod det. Enhedslisten var ikke til stede, men havde fremsat deres stillingtagen forud for mødet.

FO Punkt 3. Europa-Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om mærkning af dæk for så vidt angår brændstofeffektivitet og andre vigtige parametre og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1222/2009

– *Mandat til indledning af forhandlinger med Europa-Parlamentet*

KOM (2018) 0296

KOM (2018) 0296 – bilag 2 (samlenotat)

EUU alm. del (18) – bilag 403 (kommenteret dagsorden)

Transportministeren: Forslaget skal erstatte den eksisterende forordning. Jeg ønsker at tage mandat forud for TTE-energirådsmødet den 4. marts 2019, hvor forslaget er på til generel indstilling. Sagen forankres i Transport-, Bygnings- og Boligministeriet, hvorfor jeg i dag forelægger sagen for udvalget.

Formålet med forslaget er at forbedre mærkningen af dæk for derigennem at give forbrugerne flere oplysninger om brændstoffeffektivitet, sikkerhed og støjniveau. Herved kan forbrugerne få nøjagtige, relevante og sammenlignelige oplysninger om disse aspekter, når de køber dæk.

Forslaget vedrører således ikke de tekniske krav til bildæk men alene de krav, der stilles vedrørende mærkningen af bildæk samt de oplysninger, der skal stilles til rådighed for købere af bildæk.

Overordnet foreslår Kommissionen, at der skal ske en opdatering af grænseværdierne i de kategorier, som mærkningen er baseret på, bl.a. i forhold til rullemodstand, greb i vådt føre og støj. Derudover foreslås det, at mærkningskravene også kommer til at omfatte oplysning om ydeevne i sneglat føre.

Kommissionen ønsker desuden at udvide mærkningsordningen, så den også kommer til at gælde for dæk til lastbiler, busser, og påhængskøretøjer til disse køretøjer. Herudover indeholder forslaget beføjelser til Kommissionen til at udstede en delegeret retsakt om inkludering af regummierede dæk i forordningen; dvs. brugte dæk, der renoveres, så dækkene kan genbruges. Regummierede dæk er nemlig ikke omfattet af forordningens mærkningskrav i dag.

Endelig kan det nævnes, at Kommissionen anmoder om beføjelser til via delegerede retsakter at tilføje parametre om dæks levetid og slidstyrke på mærket, når de passende prøvningsmetoder er udfærdiget.

Regeringen støtter den foreslåede forordning og forslagets overordnede formål. En opdatering af de fælles EU-krav til mærkning af dæk vil styrke forbrugernes oplysningsgrundlag, når de køber dæk. Samtidig vil dækmærkningens udvidelse

til at omfatte oplysninger om dæks ydeevne i sneglat føre være en fordel for trafiksikkerheden.

Regeringen er positiv over for, at Kommissionen bemyndiges til at vedtage delegerede retsakter, der giver mulighed for dels at tilføje levetid og slidstyrke som parametre i mærkningsordningen, så alle typer af dæk herved vil blive underlagt samme mærkningskrav, dels at medtage regummierede dæk i mærkningsordningen, når der er udviklet passende prøvningsmetoder. Regummiering producerer mindre affald og bidrager til både ressource- og energibesparelser.

Regeringen støtter, at så mange oplysninger som muligt om dæk fremgår for forbrugere, men om det er selve mærket eller oplysninger fra mærket, som skal fremgå af reklamer, er ikke afgørende.

Regeringen vil derfor arbejde for, at forslaget krav om afbildning af selve mærket i visuelle reklamer opblødes, og at der i stedet stilles krav om, at oplysningerne fra mærket skal fremgå i visuel reklame, således at det flugter med de generelle krav i forhold til energimærkning.

Regeringen er i princippet positiv over for Kommissionens forslag om at opdatere grænseværdier for de kategorier, som mærkningen er baseret på. Det er vigtigt, at der er overensstemmelse mellem grænseværdierne for klasserne og de dæk, som findes, således at der ikke er tomme klasser. Dog har vi ikke set nationale data, som viser, at der er behov for at ændre de gældende grænseværdier på nuværende tidspunkt.

FO Regeringens forhandlingsoplæg er på denne baggrund:

At man fra dansk side støtter Kommissionens forslag om ny forordning om mærkning af dæk.

Idet man fra dansk side lægger vægt på:

- at dækmærkningen udvides til også at omfatte oplysninger om dæks ydeevne i sneglat føre, hvilket er en fordel for trafiksikkerheden,
- at regummierede dæk bliver omfattet af den nye forordning, når passende prøvningsmetode er udviklet, og
- at Kommissionen tillægges beføjelse til at fastsætte parametre for slidstyrke og levetid, når passende prøvningsmetoder foreligger.

Og endelig, at man fra dansk side arbejder for:

- at kravet om afbildning af mærket i visuelle reklamer ikke bliver obligatorisk, så længe oplysninger fra mærket fremgår i visuelle reklamer,
- at Kommissionen tillægges beføjelse til at fastsætte parametre for dækslid i forhold til partikelemission til luften, og

- at en reskalering af klasserne i kategorierne udskydes, medmindre der er data, som viser, at det er nødvendigt med en reskalering i forbindelse med denne forordning.

Den fungerende formand ville gerne kende forslaget rækkevidde. Gjaldt det også privatpersoner, der f.eks. sælger dæk på Den Blå Avis, eller var kun autoriserede dæksalg omfattet?

Transportministeren svarede, at det ville man undersøge. Der ville i hvert fald ikke blive ændret på den nuværende ordning – den ville bare blive justeret.

Kenneth Kristensen Berth udtrykte sig på Dansk Folkepartis vegne imod regeringens forhandlingsoplæg, idet der dermed var tvivl om, hvorvidt privatpersoner også var omfattet.

Den fungerende formand konkluderede, at der ikke var et flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet kun Dansk Folkeparti og Enhedslisten havde ytret sig imod det. Enhedslisten havde forud for mødet meddelt, at de ikke kunne støtte forhandlingsoplægget.

FO Punkt 4. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om den europæiske grænse- og kystvagt (Frontex-forordningen) og om ophævelse af Rådets fælles aktion 98/700/RIA, Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1052/2013 og Europa-Parlamentets- og Rådets forordning 2016/1624

– *Mandat til indledning af forhandlinger med Europa-Parlamentet*

KOM (2018) 0631

KOM (2018) 0631 – bilag 2 (samlenotat)

EUU alm. del (18) – bilag 403 (kommenteret dagsorden)

EU-note (18) – E 9 (EU-note af 16/11-18)

EUU alm. del (18) – bilag 320 (udvalgsmødereferat side 482 FO, forhandlingsoplæg forelagt 30/11-18)

Udlændinge- og integrationsministeren: Frontex-forslaget forelægger jeg med henblik på forhandlingsoplæg. Det blev fremsat tilbage i september sidste år og der er blevet forhandlet i højt tempo for at nå til enighed.

Samtidig har forhandlingerne været langstrakte, fordi det for mange lande, herunder Danmark, har været meget vigtigt at få fastslået, at agenturet ikke fratager medlemsstaternes suverænitet, når det kommer til Frontex' operative mandat.

Jeg forelagde dele af forslaget til forhandlingsoplæg tilbage i november, hvor Rådet var nået til enighed om de dele, der drejer sig om Frontex' samarbejde med tredjelande og agenturets rolle på tilbagesendelsesområdet.

Som bekendt lovede jeg at komme tilbage med henblik på at tage forhandlingsoplæg på den resterende del af forslaget, når Rådet var nær enighed om denne del. Så det er altså den resterende del af forslaget, som jeg anmoder om udvalgets opbakning til i dag. Det drejer sig om Frontex' mandat og operative kapacitet og forslaget om at etablere et stående korps.

Regeringen kan støtte etableringen af et stående korps, og jeg er glad for, at man har lyttet til Danmark og de øvrige lande og sikret, at antallet af grænseeksperter skal tilrettelægges og prioriteres på den bedst mulige måde og afspejle de operative behov. Og at medlemsstaternes bidrag til det stående korps skal aftales årligt ved bilaterale aftaler mellem de enkelte medlemsstater og Frontex under hensyntagen til de operative behov.

FO Forhandlingsoplægget lyder derfor som følger:

- Regeringen støtter etableringen af et stående korps, der – baseret på årlige forhandlinger om et årligt bidrag fra medlemsstaterne, der afspejler de operationelle behov – har en maksimal kapacitet på op til 10.000 personer.
- Regeringen støtter, at medlemsstaternes bidrag til det stående korps skal afspejle en rimelig balance medlemsstaterne imellem.
- Regeringen støtter indførelsen af en midtvejsevaluering, der skal evaluere korpset, herunder dets overordnede kapacitet og opbygning, eksisterende og potentielle operationelle behov og ændringer i en medlemsstats mulighed for at bidrage til korpset.
- Regeringen – når der er opnået generel indstilling i Rådet – vil tilkendegive, at Danmark støtter forslaget.

På den baggrund håber jeg på udvalgets opbakning til forhandlingsoplæg.

Rasmus Nordqvist undrede sig over, hvad et korps på 10.000 personer skulle foretage sig ved de ydre grænser, hvis den nationale kompetence gør sig gældende her. Var det 10.000 kontorpladser, man rykkede ud? Hvem havde ansvaret for, om reglerne bliver overholdt og ingen konventioner bliver brudt?

Sofie Carsten Nielsen bakkede op om en indsats ved de ydre grænser og var uforstående over for regeringens skepsis. Var det ikke kontrol ved de ydre grænser, der skulle til for at få styr på situationen? Hvem ville blive udsendt fra Danmark og fra de andre lande? Og var der ikke behov for koordinerede instrukser for, hvordan indsatsen skulle udmøntes? Og ville ministeren sige noget om processen – ville forslaget blive vedtaget nu?

Peter Hummelgaard Thomsen sagde, at han på trods af, at han havde fulgt hele debatten, ikke havde fundet svar på, hvad de 10.000 personer skulle lave. Kunne ministeren fortælle ham det? Han påskønnede, at regeringen havde et mål om, at antallet af personer skulle være behovsbestemt. Han var enig i en styrkelse af indsatsen ved de ydre grænser, men gjorde man det ved at placere 10.000 personer ved grænserne? Ville deres job blive at indregistrere flygtninge? Og hvad var de øvrige landes holdning til forslaget?

Kenneth Kristensen Berth efterlyste en forstærket grænsekontrol, men mente, at den ville være uden effekt, hvis den ikke gjorde det muligt at sende migranter retur. Som det var nu, skulle de bare sige ordet asyl for at komme ind. Det kunne være godt, hvis korpset kunne være med til at danne en mur omkring Europa og sørge for at sende alle retur. Det ville forudsætte, at der blev lavet aftaler med tredjelande, eller at man blæste på konventioner og bare afviste folk, der

kommer til Europa og agerer grænseløbere under påskud af at være asylansøgere. Budgettet for Frontex var stadig stigende, men dette forslag var en papirtiger, som man ikke kunne bruge til noget, så længe der ikke var villig til at tilsidesætte konventioner, så man kan forsvare kontinentet mod masseindvandring.

Kenneth Kristensen Berth mente endvidere, at det burde være nationalstaterne, der har ansvaret for at kontrollere ved grænserne. Ministeren sagde da også, at det stadig lå inden for national kompetence, men Dansk Folkeparti anså det alligevel som en form for europæisering af grænsekontrollen. At Danmark bilateralt medvirkede til at betale til de sydeuropæiske lande, der har problemer med at bevogte deres grænser, ville være en bedre løsning. Men det faldt med, at man ikke kan afvise de ankomne, der bruger ordet asyl – så slår portene op. På grund af flygtningekonventioner var kontinentet på vej i en gal retning. Han kunne ikke støtte forhandlingsoplægget.

Udlændinge- og integrationsministeren var enig Kenneth Kristensen Berth i, at man burde indføre et nyt asylsystem. På den baggrund havde Danmark og Østrig fremlagt et forslag, der går på, at flygtninge skal søge asyl i det første sikre land, hvilket for de flestes vedkommende vil være et afrikansk land. Indtil der kommer et effektivt asylsystem, måtte man dog sørge for at sikre de ydre grænser. En af de måder, man kan gøre det på, er ved at hjælpe EU-lande med at få styr på de ydre grænser.

Ministeren henviste til et besøg, hun havde været på i Bulgarien, hvor hun havde fået et indblik i den kontrol, der foretages ved grænsehegnet af Frontex' personale. Staben på de 10.000 personer skulle hjælpe med grænsepatruljering, identitetskontrol, håndtering af rejsedokumenter og medvirke til at tillade eller nægte indrejse – kort sagt det helt almindelige grænsearbejde. Frontex skulle nu også medvirke til håndteringen af hjemsendelser, og det kræver nogle hænder.

Om ansvaret sagde ministeren til Rasmus Nordqvist, at det var fordelt efter gældende principper: EU-lovgivning og konventioner samt et Frontex-adfærdskodeks.

Til Sofie Carsten Nielsen sagde ministeren, at det afhang af medlemslandene og af fordelingen ved den årlige forhandling, hvem der skulle sendes ud. Hun kunne ikke sige, hvornår forslaget ville blive vedtaget, men formandskabet lagde op til, at det blev inden europaparlamentsvalget.

Holger K. Nielsen støttede forhandlingsoplægget. Han mindede om, at den græske grænsekontrol på et tidspunkt var brudt sammen under presset. I den

sammenhæng var grækerne noget skeptiske over, at de nationale beføjelser blev udfordret. Hvad ville relationen blive mellem Frontex-personale og nationale grænsebevogtningsfolk? Og hvilke former for personale ville komme fra Danmark? Politibetjente, toldere? Hvis der opstod en konflikt mellem en udsendt fra Danmark og f.eks. en lokal græsk tolder, skulle den så løses i henhold til den græske lovgivning? Og hvis den danske tolder var utilfreds med den græske måde at håndtere situationen på, skulle vedkommende så gå til den lokale græske toldchef? Der ville formentlig opstå mange konflikter der, hvor forskellige kulturer mødes, så hvad var muligheden for at få dem løst?

Rasmus Nordqvist undrede sig over, hvordan medarbejdere fra alle EU-landene kan samarbejde uden et fælles system. Hvis regler skulle de agere efter? Hvem kunne de klage til? Alternativet kunne ikke støtte forhandlingsoplægget.

Kenneth Kristensen Berth mente, at det var en historisk dag, for han var enig med Holger K. Nielsen og Rasmus Nordqvist i, at de satte spørgsmålstegn ved, hvordan det skulle kunne fungere med 27 forskellige lovgivninger og uden et klart lovgrundlag at operere ud fra. Det var det, Dansk Folkeparti kaldte europæisering af grænsekontrollen, fordi der pludselig er et hold fra hele Europa, der skal bevogte grænser. Den europæisering var så ikke fuldstændigt gennemført uden et fælles lovgrundlag. Han mente, at man sagtens kunne hjælpe andre lande med opgaven, men det skulle ske bilateralt ved, at Nordeuropa sender penge til håndteringen ved de ydre grænser og så i øvrigt styrke grænsekontrollen i egne lande.

Kenneth Kristensen Berth konkluderede, at Dansk Folkeparti ikke var imod hele forslaget, og at det f.eks. var en god idé at samarbejde om hjemsendelsesaspektet, men i sin helhed var forslaget en papirtiger. Man skulle gerne nå dertil, hvor man ikke alene kan bevogte grænserne, men også håndhæve dem og returnere mennesker til deres hjemlande. Det var absurd at opbygge så stort et system, der så ikke kan sende folk retur. Man måtte indse, at ordet asyl ikke skal kunne åbne alle døre – ellers går Europa til grunde.

Udlændinge- og integrationsministeren svarede, at der var lovgivning på området såsom Schengens grænsekodeks og EU- og folkeretten. En dansk grænsebetjent ville kunne retsforfølges, og ministeren var med på, at der skulle være fokus på, at der sprogbarrierer og forskellige kulturer. Fra hendes besøg ved den tyrkisk-bulgarske grænse var det også hendes oplevelse, at man var opmærksom på at skabe en fælles forståelse. Ministeren foreslog Holger K. Nielsen at sende ham et skriftligt svar med scenariobeskrivelser af procedurer, hvis der opstår problemer i samarbejdet ved grænserne.

Holger K. Nielsen pointerede, at han trods indlysende udfordringer ikke ville gå imod forhandlingsoplægget, for hvad var alternativet? Man var nødt til at få styr på situationen. Hvilke personalegrupper skulle sendes til grænserne? Han takkede ja til at modtage at modtage en beskrivelser af scenarier.

Kenneth Kristensen Berth spurgte, om en dansk politibetjent, der er udstationeres i Grækenland og forbryder sig mod noget, så skulle straffes i henhold til græsk lovgivning.

Udlændinge- og integrationsministeren svarede Holger K. Nielsen, at der var tale om danske politifolk, der er trænet i grænsekontrol. Hvis en dansk betjent begår noget kriminelt i Grækenland – f.eks. at slå en gammel dame ned – skal sagen håndteres efter græsk ret, men opstår der problemer i arbejdssammenhæng, vil det være dansk lov, der gælder.

Den fungerende formand konkluderede, at der ikke var et flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet kun Dansk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet havde ytret sig imod det.

Punkt 5. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af Rådets forordning (EU) nr. 2018/1806 om fastlæggelse af listen over de tredjelande, hvis statsborgere skal være i besiddelse af visum ved passage af de ydre grænser, og listen over de tredjelande, hvis statsborgere er fritaget for dette krav, for så vidt angår Det Forenede Kongeriges udtræden af Unionen

– *Sagen forventes sat på dagsordenen for et snarligt rådsmøde med henblik på vedtagelse*

KOM (2018) 0745

KOM (2018) 0745 – bilag 1 (samlenotat)

EUU alm. del (18) – bilag 403 (kommenteret dagsorden)

Udlændinge- og integrationsministeren: Jeg går nu videre til Kommissionens forslag om ændring af visumforordningen, som jeg forelægger til orientering.

Jeg vil starte med at beklage, at udvalget først modtog samlenotat om sagen på et sent tidspunkt. Men forhandlingerne om forslaget er også gået hurtigt på det seneste.

Forslaget er en konsekvens af det forestående Brexit, hvor Storbritannien i forbindelse med deres udtræden af EU, skal betragtes som et tredjeland. Statsborgere fra tredjelande skal som udgangspunkt have visum for at passere EU's ydre grænser. Det gælder derfor principielt også for statsborgere fra Storbritannien, hvis de vil indrejse på EU-medlemsstaternes område efter den 29. marts i år.

Kommissionen har foreslået, at statsborgere fra Storbritannien skal have visumfrihed, når de rejser på korttidsophold til EU. Det er helt sædvanligt, at vi laver gensidige aftaler om visumfrihed med tredjelande, som vi har tætte bånd til.

Forslaget lægger også op til, at skulle Storbritannien vende rundt på en tallerken og indføre visumpligt for en eller flere af de 27 EU-medlemslande, ja, så vil EU sætte tilsvarende visumpligt i værk over for Storbritannien. Regeringen støtter Kommissionens forslag, og forslaget er også støttet af de øvrige 27 EU-medlemslande. Jeg forventer en hurtig vedtagelse af forslaget.

Afsluttende orientering fra ministeren:

Til slut vil jeg kort orientere om to forordningsforslag, der netop er blevet fremsat. De skal ses som to nødvendige konsekvensforslag som følge af ETIAS-forordningen, der blev vedtaget sidste år, og som opretter et europæisk system vedrørende rejseinformation og rejsetilladelse for tredjelandsstatsborgere, der er

fritaget for visumpligt. Man er nu i gang med at få ETIAS-systemet implementeret.

Der er tale om forslag, der lægger op til en ændring af retsakterne om de EU-informationssystemer, som ETIAS trækker på for at sikre interoperabilitet med ETIAS. Forslagene vil, når de bliver vedtaget, medføre ændringer i selve ETIAS-forordningen og herudover ændringer i Schengeninformationssystemet (SIS), visuminformationssystemet (VIS), ind- og udrejsesystemet (EES), Eurodac og ECRIS-TCN. Forslagene ændrer ikke ved de adgange, der er skabt i hovedretsakterne.

Regeringen forholder sig naturligvis positiv over for de forslag, som er helt nødvendige tekniske konsekvensændringer for at få det fulde udbytte af ETIAS-systemet.

Rasmus Nordqvist bad ministeren uddybe, hvordan det hang sammen, at der ikke var en ændret adgang til oplysninger i henhold til ETIAS, men man alligevel sikrede en større interoperabilitet mellem systemerne, så flere har adgang til oplysninger. Når man åbner for, at systemer arbejder sammen, åbner man også for, at data flyder frem og tilbage mellem kontorer. Kom forslaget til forhandlingsoplæg?

Udlændinge- og integrationsministeren svarede, at man søgte ét sted, så det er én indgang. Det gav en nemmere håndtering af oplysninger. Der var altså ikke tale om, at oplysninger bare flyder mellem kontorer.

Rasmus Nordqvist spurgte, om ministeren i så fald kunne garantere, at der qua de to forordninger ikke var nogle af disse meget personfølsomme data, der kunne blive tilgængelige for personer/systemer, der ikke tidligere kunne se dem.

Udlændinge- og integrationsministeren svarede, at der her udelukkende var tale om en teknisk tilretning for at få systemet til at køre. Debatten om indholdet var overstået.

FO Punkt 6. Brexit-retsakter på fiskeriområdet:

Fiskeriministeren: Jeg vil forelægge Kommissionens to forslag til Brexit-retsakter på fiskeriområdet. Begge punkter er til forhandlingsoplæg.

Begge forslag skal bidrage til at håndtere de konsekvenser, som et no deal-scenarie vil kunne have for EU's fiskeri – altså den situation, hvor Storbritannien forlader EU uden en aftale. Risikoen for, at der ikke indgås en aftale om en velordnet britisk udtræden af EU – et no deal-scenarie – er stigende. Det er derfor nødvendigt at forberede sig på den situation – også selv om vi først og fremmest arbejder på, at vi ikke kommer i den situation.

Danmark er som bekendt et af de EU-lande med størst fiskeriaktivitet i britisk farvand. Således stammede 40 pct. af volumen og 30 pct. af værdien i dansk fiskeri fra fiskeri i britisk farvand. Det kan vi læse ud af tallene for perioden 2012-2016. Derfor har regeringen også i lyset af de potentielle konsekvenser vedvarende understreget behovet for at sikre fortsat adgang til britisk farvand og fiskeressourcer i forbindelse med forhandlingerne om Storbritanniens udtræden af EU.

Jeg skal beklage, at samlenotatet til disse to punkter er kommet så sent, men det skyldes, at der er tale om en hastebehandling af forslagene. Der er meget komprimerede processer i forhandlingerne, der kendetegner no deal-forslagene. Tak for forståelsen i udvalget for, at vi arbejder under et stærkt tidsmæssigt pres.

- a) Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EU) 2017/2403 for så vidt angår fiskeritilladelser til EU-fiskerfartøjer i Det Forenede Kongeriges farvande og fiskeri, der udøves af Det Forenede Kongeriges fiskerfartøjer i EU-farvande**
– *Mandat til indledning af forhandlinger med Europa-Parlamentet*
KOM (2019) 0049

KOM (2019) 0049 – bilag 1 (samlenotat side 2)

EUU alm. del (18) – bilag 403 (kommenteret dagsorden)

Fiskeriministeren: Forslaget om eksterne flåder vedrører den situation, hvor Storbritannien i et no deal-scenarie måtte vælge at give fortsat farvandsadgang til EU-27-fiskere i 2019. Det er bl.a. blevet nævnt af den britiske minister på fiskeriområdet, Michael Gove, og er i overensstemmelse med den aftale om fiskerimuligheder for 2019, som vi vedtog på rådsmødet i december 2018. I denne situation skal man dog også håndtere, at Storbritannien bliver et tredjeland.

Forslaget forbereder denne situation ved at etablere hjemmel til at udstede tilladelser til gensidigt fiskeri, altså tilladelse for EU-27-fiskere til at fiske i britisk farvand og tilladelse for britiske fiskere til at fiske i EU-27-farvand. Ligeledes giver forslaget mulighed for fortsatte bilaterale kvotebytter mellem EU-27-medlemsstater og Storbritannien. Forslaget er begrænset til 2019.

Regeringen støtter formålet med Kommissionens forslag om at understøtte en eventuel gensidig farvandsadgang mellem EU og Storbritannien i et no deal-scenarie fuldt ud.

- FO** Regeringens forhandlingsoplæg går ud på, at man fra dansk side
- først og fremmest lægger vægt på, at der findes en løsning, der sikrer danske fiskere adgang til britisk farvand, og
 - tilslutter sig forslaget eller et kompromisforslag, der kan opnås enighed om, som understøtter en eventuel gensidig farvandsadgang i et no deal-scenarie.

Den fungerende formand konkluderede, at der ikke var et flertal imod ministerens forhandlingsoplæg, idet ingen partier havde ytret sig imod det.

b) Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EU) nr. 508/2014 for så vidt angår visse regler vedrørende Den Europæiske Hav- og Fiskerifond på grund af Det Forenede Kongeriges udtræden af Den Europæiske Union
Forelæggelse ved ministeren for fiskeri-, ligestilling og nordisk samarbejde

– *Mandat til indledning af forhandlinger med Europa-Parlamentet*

KOM (2019) 0048

KOM (2019) 0048 – bilag 1 (samlenotat side 6)

EUU alm. del (18) – bilag 403 (kommenteret dagsorden)

Fiskeriministeren: Forslaget om ændring af Den Europæiske Hav- og Fiskerifond (EHFF) 2014-2020 vedrører den situation, hvor der i et no deal-scenarie ikke er adgang til fiskeri i britisk farvand.

Forslaget giver mulighed for, at medlemsstaterne i et no deal-scenarie uden adgang til fiskeri i britisk farvand kan støtte midlertidig oplægning af fartøjer. Dette kan ske ved, at medlemsstaterne omdisponerer midler inden for rammerne af de nationale EHFF-konvolutter. De midler, som Kommissionen forvalter direkte, indgår ikke i forslaget. Der foreslås ikke afsat yderligere midler i EU-budgettet.

Støtten kan gives til fiskere, som er væsentligt afhængige af adgang til britisk farvand. Støtten vil maksimalt kunne gives for en periode på 9 måneder for hvert fartøj.

Jeg vil understrege, at forslaget giver medlemsstaterne mulighed for støtte til midlertidig oplægning i denne særlige situation, men der er på nuværende tidspunkt ikke taget stilling til en eventuel anvendelse af muligheden i Danmark.

Regeringen er positiv over for Kommissionens forslag om at udvide muligheden for at omdisponere EHFF-midler og yde tilskud til midlertidig oplægning i et eventuelt no deal-scenarie uden gensidig adgang til fiskeri og fiskeressourcer.

Regeringen arbejder for, at midler fra den af Kommissionen direkte forvaltede EHFF-pulje også kan omdisponeres til midlertidig oplægning i medlemsstaterne. Endvidere støtter man fra dansk side ligesindede medlemsstaters ønske om en højere EU-medfinansieringssats med henvisning til den helt ekstraordinære situation.

- FO** Regeringens forhandlingsoplæg går således ud på, at man fra dansk side tilslutter sig forslaget eller et kompromisforslag, der kan opnås enighed om, idet man fra dansk side,
- først og fremmest lægger vægt på, at der findes en løsning, der sikrer danske fiskere adgang til britisk farvand,
 - støtter den foreslåede udvidelse af muligheden for at omdisponere EHFF-midler og yde tilskud til midlertidig oplægning i et eventuelt no deal-scenarie uden gensidig adgang til fiskeri og fiskeressourcer,
 - arbejder for, at midler fra den af Kommissionen direkte forvaltede EHFF-pulje kan omdisponeres til oplægningstiltag i medlemsstaterne, og
 - støtter ligesindede medlemslande, som måtte foreslå en højere EU-medfinansieringssats til midlertidig oplægning med henvisning til den helt ekstraordinære situation.

Den fungerende formand konkluderede, at der ikke var et flertal imod ministerens forhandlingsoplæg, idet ingen partier havde ytret sig imod det.

Punkt 7. Den årlige handelspolitiske redegørelse

Udenrigsministeren: Da jeg var her i november forud for EU-handelsministermødet, orienterede jeg detaljeret om den handelspolitiske udvikling. Desværre har situationen ikke forbedret sig siden. Tendensen til protektionisme og unilateralisme fortsætter – på bekostning af markedsåbning og multilateralt samarbejde. Det er meget bekymrende for en lille åben økonomi som den danske.

USA-Kina

Centralt står handelskrigen mellem USA og Kina, som skaber usikkerhed og svækker den globale økonomiske udvikling. USA truer med at hæve tolden på kinesiske varer til 25 pct. fra den 1. marts, hvis ikke Kina indfrier en række amerikanske krav. Nogle af kravene drejer sig om, at Kina skal købe mere i USA – eksempelvis sojabønner – som under handelskrigen er blevet pålagt øget kinesisk told. Men andre krav går dybere og retter sig mod strukturelle reformer som bedre beskyttelse af intellektuelle rettigheder eller tvungen teknologioverførsel.

Handelskrigen gør ondt på begge parter – dog mest på Kina, som aktuelt har den laveste økonomiske vækst siden 1990. Kina er derfor interesseret i en aftale, men ikke for enhver pris. Man vil nok være parat til at købe mere i USA, men næppe til grundlæggende at ændre den kinesiske økonomiske model. Omvendt har handelskrigen også omkostninger for USA. Det er jo amerikanske forbrugere og virksomheder, der betaler den forhøjede told på kinesiske produkter. Og brasilianske bønder sælger nu soja til Kina på bekostning af deres amerikanske kolleger. Så der er pres på begge parter. Derfor er det nok sandsynligt, at der på nogle områder kan findes løsninger, som kan deeskalere toldkrigen. Men den grundlæggende strategiske kamp vil fortsætte de kommende år.

EU og Danmark kan komme under pres for at vælge side. Her er det vigtigt, at EU sikrer sig manøvrerum til at kunne samarbejde med både USA og Kina på en måde, som understøtter vores egne interesser – ikke mindst i forhold til at bevare et velfungerende multilateralt handelssystem i WTO.

Man kan håbe, at de amerikansk-kinesiske forhandlinger fører til bedre generelle markedsvilkår i Kina. Men der er en risiko for, at en aftale primært kommer til at gavne amerikanske og kinesiske interesser. Det vil være uheldigt for danske og europæiske virksomheder, som så stilles ringere end amerikanske konkurrenter. Det vil gå imod WTO's grundlæggende princip om, at man ikke må give begunstiget markedsadgang til udvalgte handelspartnere.

USA-EU

Heller ikke for det transatlantiske handelsforhold var 2018 et let år. Den 23. marts indførte USA øget told på stål- og aluminiumsprodukter med henvisning til national sikkerhed. I EU's optik var det et WTO-stridigt forsøg på at beskytte hjemlig industri mod konkurrence. Derfor rebalancerede EU handelsforholdet med told på amerikanske produkter og anlagde sag i WTO.

Da præsident Trump derefter truede med at indføre biltold, begyndte skyerne for alvor at trække sig sammen. Derfor var det positivt, at Juncker og Trump i juli blev enige om en fælleserklæring om det transatlantiske handelsforhold og dermed afværgede en eskalering af situationen. En fælles EU-USA- arbejdsgruppe har siden da arbejdet på at operationalisere fælleserklæringen. På den baggrund oversendte den amerikanske administration i januar til Kongressen USA's prioriteter for en handelsaftale med EU. Tilsvarende sendte Kommissionen udkast til forhandlingsdirektiver til Rådet om henholdsvis en aftale på industritold og et regulatorisk samarbejde om såkaldte overensstemmelsesvurderinger. Både USA og EU har dermed taget skridt mod indledning af egentlige forhandlinger. Der er dog stadig stor afstand mellem USA og EU i forhold til, hvilke områder der konkret skal indgå i forhandlingerne.

En stor knast er, om landbruget skal med. På den ene side presser USA på for bedre markedsadgang til EU, mens EU omvendt henviser til fælleserklæringen fra juli, hvor landbrug – bortset fra soja – netop ikke nævnes. Rationalet var dengang i EU's optik en balance, hvor følsomme emner blev udeladt. For USA var det eksempelvis offentlige indkøb og geografiske betegnelser, mens landbrug og fødevarerikkerhed kunne komplicere forhandlingerne for EU.

Billedet kompliceres yderligere af den amerikanske trussel om biltold. Den såkaldte 232-rapport, der skal undersøge, om import af europæiske biler og bildele udgør en trussel mod USA's nationale sikkerhed, ventes i næste uge. Det vil ikke kun være den tyske bilindustri, der bliver ramt, hvis USA gør alvor af tolden. Bilindustrien består af komplekse værdikæder, som Danmark og mange andre EU-lande er fuldt integrerede i.

EU har gjort det klart for USA, at eventuelle forhandlinger vil ophøre, hvis biltolden gennemføres. Endvidere vil en løsning på stål- og aluminiumstolden være en forudsætning for afslutning af handelsforhandlingerne.

Jeg er samlet set derfor kun forsigtig optimist. Det er positivt og et stort skridt, at vi er slået ind på en dialog- og forhandlingskurs. Men udsigten til mulig straffetold på biler og den kløft, der er imellem vores forventninger til handelsforhandlingerne, giver samtidig anledning til afdæmpede forventninger.

Regeringens holdning er, at EU i troværdig opfølgning på fælleserklæringen skal indlede afgrænsede forhandlinger med USA. Det er vigtigt at slå fast, at der ikke er tale om at genoplive den omfattende handelsaftale TTIP med USA.

I bund og grund er der tale om at sikre Kommissionen fleksibilitet til at videreføre en vanskelig handelspolitisk dialog med USA. I den forbindelse skal vi fra EU's side stå fast på egne økonomiske, handelspolitiske og multilaterale interesser og principper. Det betyder bl.a., at vi skal være klar til at rebalancere samhandelen igen, hvis Europa bliver pålagt straffold på biler og bildele. Den resolute tilgang var fornuftig i juni, og den kan blive nødvendig igen. Det vil fortsat være afgørende, at EU-kredsen holder sammen og taler med én stemme, så vi ikke står splittet over for USA.

Jeg vil under næste dagsordenspunkt vende tilbage til de to konkrete forhandlingsdirektiver og regeringens forhandlingsoplæg i den forbindelse.

WTO

I november redegjorde jeg for de udfordringer, som WTO står over for. Jeg vil i dag derfor blot nævne enkelte forhold, som vil have regeringens særlige opmærksomhed i 2019.

WTO's mest akutte problem er fortsat USA's blokering af udnævnelsen af nye dommere til appelorganet i WTO's tvistbilæggelsessystem. Findes der ikke en løsning, bryder tvistbilæggelsessystemet sammen ved udgangen af 2019, når to af de tre tilbageværende dommere fratræder. Det vil skabe usikkerhed om den videre håndhævelse af WTO's regelsæt.

WTO's øvrige udfordringer handler i sær om mangelfuld overholdelse af WTO-forpligtelser og begrænsede fremskridt i forhandlingssporet. Forhandlingerne om fiskerisubsidier ventes at blive meget vanskelige, hvis man skal nå målsætningen om en aftale i december 2019. WTO-forhandlingerne er desuden udfordret af, at en række WTO-medlemmer kun ønsker at forhandle emner fra den gamle Dohadagsorden fra 2001. Heroverfor står andre – som EU – der ønsker at inddrage såkaldte nye emner som eksempelvis e-handel.

Derfor er det positivt, at nogle WTO-medlemmer, herunder EU, arbejder i mindre grupper for at nå resultater på vigtige områder som e-handel, investeringslettelse og national regulering af tjenesteydelser. Meget tyder på, at det kan være vejen frem for at sikre WTO's relevans og effektivitet, når udsigt til konsensus er umulig. Det er på den baggrund glædeligt, at 48 WTO-medlemmer på World Economic Forum i Davos besluttede at indlede forhandlinger om nye globale regler for e-handel.

Men en enkelt svale gør ingen sommer – og en mulig aftale om e-handel redder ikke WTO. Vi må erkende, at situationen er meget alvorlig. EU er på mange måder enig med USA i, at WTO-reglerne rummer begrænset mulighed for at adressere unfair kinesisk handelspraksis. Men problemerne bør løses ved at styrke og forbedre WTO, ikke ved at nedbryde organisationen. For det bør være i alles interesse med fælles handelspolitiske spilleregler. Regeringen støtter derfor Kommissionens indsats for at modernisere WTO-systemet, så det i højere grad bliver i stand til at håndtere de nye udfordringer.

EU's bilaterale frihandelsforhandlinger

I lyset af det globalt set lidt dystre handelspolitiske billede er det positivt, at EU fortsat arbejder aktivt i et bilateralt spor med gode konkrete resultater til følge. Det var en rigtig god nyhed for danske virksomheder og forbrugere, at frihandelsaftalen mellem EU og Japan trådte i kraft den 1. februar. Aftalen betyder, at 90 pct. af al told mellem de to økonomier nu er blevet reduceret til 0, mens også en række andre handelsbarrierer bliver fjernet. Beregninger fra Dansk Industri viser, at dansk eksport til Japan kan stige 30-50 pct. ved fuld implementering af aftalen. Nok så vigtigt sender Japanaftalen et vigtigt politisk signal om fortsat vilje til frihandel og åbenhed.

Der har også været god fremdrift i bestræbelserne på at indgå bilaterale aftaler med ASEAN-landene. I 2018 blev der opnået enighed om frihandels- og investeringsbeskyttelsesaftaler med EU's to største handelspartnere i ASEAN: Singapore og Vietnam. Aftalerne med Singapore forventes godkendt i Europa-Parlamentet i denne måned. Herefter kan frihandelsaftalen hurtigt træde i kraft, mens investerings-beskyttelsesaftalen skal ratificeres af medlemsstaterne. Jeg håber, at aftalerne med Vietnam kan underskrives i løbet af dette forår.

Det er også godt nyt, at EU i 2018 indledte forhandlinger med Australien og New Zealand. Forhandlingerne er kommet godt fra start og kan forhåbentlig færdiggøres hurtigt. Også en moderniseret handelsaftale med Mexico kom politisk på plads, og den vil forhåbentlig kunne træde i kraft i år. Til gengæld nåede vi ikke helt så langt med Mercosur, som vi gerne ville, men der forhandles fortsat på at sikre EU dette vigtige fodfæste i Sydamerika.

EU har siden 2012 forhandlet en investeringsaftale med Kina for at øge markedsadgangen for europæiske investeringer og forbedre beskyttelsen. Det er svære forhandlinger, da det især er Kina, som skal lukke op for markedsadgang.

EU forhandler også med Kina om en aftale om gensidig beskyttelse af et antal geografiske betegnelser, heriblandt Danablu. Forhandlingerne har stået på siden 2010 og er tæt på afslutning. Om det lykkes at indgå en aftale i 2019 er dog for tidligt at sige.

Investeringsområdet

Ud over disse investeringsaftaler vil jeg fremhæve yderligere et antal emner på investeringssiden:

I januar fremsendte EU sit forslag til reform af investor til stat-tvistbilæggesystemet til FN's Kommission for International Handelsret, UNCITRAL. Forslaget er en udmøntning af ideen om en multilateral investeringsdomstol efter ICS-principperne (Investment Court system) med øget transparens og faste, uafhængige dommere. Regeringen har bakket op om initiativet gennem Danmarks medlemskab af UNCITRAL. Forslaget – som altså nu har fundet vej i et multilateralt FN-spor – skal diskuteres i UNCITRAL i april i år.

Belgien anmodede i 2017 EU-Domstolen om en udtalelse med hensyn til den EU-retlige medholdelighed af CETA-aftalens tvistbilæggesmekanisme. Domstolens udtalelse ventes i løbet af foråret. Foreløbig har vi den 29. januar fået Generaladvokatens udtalelse, som giver de øvrige medlemsstater og Kommissionen fuldt medhold.

EU-Domstolen slog med Achmeadommen i marts 2018 fast, at investor-stat-voldgiftsbestemmelser i bilaterale investeringsbeskyttelsesaftaler mellem EU-lande er i strid med EU-retten. Investor-stat-tvister inden for EU skal i stedet indbringes for nationale domstole. På baggrund af Achmeadommen er medlemsstaterne og Kommissionen blevet enige om at afvikle de omkring 200 eksisterende intra-EU-investeringsbeskyttelsesaftaler. Danmark har fortsat syv bilaterale investeringsbeskyttelsesaftaler med andre EU-lande.

Afrunding

Alt i alt må vi konstatere, at den regelbaserede handelsorden blev udfordret i 2018, hvor magt i mange tilfælde betød mere end regler. Men samtidig formåede EU at drive en ambitiøs europæisk handelspolitik med gode resultater for europæisk virksomheder og forbrugere. Den skal vi arbejde aktivt for bliver videreført også af den nye Kommission. WTO-reform, USA og Kina vil fortsat præge den handelspolitiske dagsorden i 2019. Også eventuelle forhandlinger med Storbritannien om det fremtidige handelsforhold vil kunne trænge sig på, men det vil jeg undlade at spekulere i her i dag. Nu er jeg interesseret i at høre jeres bemærkninger og vurderinger af, hvor EU's handelspolitik bør bevæge sig hen.

Peter Hummelgaard Thomsen var enig i bekymringen over handelskrige, men hvad mente regeringen om at screene investeringer fra f.eks. Kina og være mere påpasselig med frasalg af kritisk infrastruktur inden for rammerne af handelsrelationerne mellem landene? Man skulle holde tungen lige i munden for ikke at blande de to ting sammen som en del af det samlede billede af en sværere handelsrelation.

Udenrigsministeren var enig i, at det var noget, der skulle holdes et vågent øje med. Regeringen havde sideløbende med EU-sporet igangsat et tværministerielt arbejde med det formål at undersøge, hvorvidt man skal have en generel screeningsmekanisme i Danmark. Rådet og Parlamentet var enige om en fælles overordnet ramme for investeringsscreening, og der var først og fremmest tale om en mekanisme for informationsudvikling. Regeringen ville oprette et nationalt kontaktpunkt inden for erhvervsministerens ressort. Beslutningen om at screene investeringer ville forblive et nationalt anliggende.

FO Punkt 8. Forhandlingsdirektiver vedrørende handelsaftaler med USA:

Udenrigsministeren: Jeg vil nu forelægge to sager til forhandlingsoplæg. Som nævnt under redegørelsen drejer det sig om at give Kommissionen bemyndigelse til at indlede forhandlinger med USA om afskaffelse af industritold og samarbejde om overensstemmelsesvurderinger. Rådet ventes at skulle tage stilling hertil i løbet af de kommende uger.

Generelt støtter regeringen Kommissionens bestræbelser på at fastholde en konstruktiv dialog med USA med udgangspunkt i Juncker/Trump-erklæringen fra juli 2018. Regeringen støtter også, at Kommissionen som led heri søger resultater på områder, hvor der kan opnås enighed.

Den handelspolitiske dialog mellem USA og EU er bredere end de to områder, hvor der nu er fremlagt udkast til forhandlingsdirektiver. Der pågår bl.a. også en dialog om styrket samarbejde på en række regulatoriske områder, herunder lægemidler, medicinsk udstyr og cybersikkerhed. Men de to direktiver repræsenterer spor, som synes modne til egentlige forhandlinger, og hvor Kommissionen har behov for mandat.

Indledning af forhandlinger på disse to afgrænsede områder vil være et positivt skridt i retning af stabilisering. Samtidig har EU og Danmark en væsentlig økonomisk interesse i de to aftaler, der vil være til gavn for særligt små og mellemstore virksomheder.

Jeg vil ikke berøre den bredere handelspolitiske kontekst, som jeg jo under det tidligere dagsordenspunkt redegjorde grundigt for.

a) Afskaffelse af told på industrivarer

– *Tidlig forelæggelse*

KOM (2019) 0016

KOM (2019) 0016 – bilag 2 (revideret samlenotat)

EUU alm. del (18) – bilag 403 (kommenteret dagsorden)

Udenrigsministeren: Lad mig starte med Kommissionens forslag til forhandlingsdirektiv til indledning af forhandlinger med USA om afskaffelse af told på industrivarer, som jeg forelægger til forhandlingsoplæg.

Der lægges i direktivet op til en gensidig afskaffelse af told på industrivarer efter gradvis udfasning inden for en kort tidshorisont. Med industrivarer forstås alle varer med undtagelse af dem, der står nævnt i bilag I til WTO-aftalen om land-

brug. Dette betyder, at fisk og fiskeprodukter indgår. Der lægges endvidere op til, at EU i forhandlingerne tager hensyn til amerikansk følsomhed i forhold til visse bilprodukter. Desuden foreslås, at EU bør søge en aftale med USA om oprindelsesregler, der kan lede til en lettelse af handelen mellem parterne.

I direktivudkastet foreslås etablering af en institutionel struktur for aftalens implementering og en tvistbilæggelsesmekanisme. Det understreges, at EU vil suspendere forhandlingerne, såfremt EU pålægges biltold, og at stål- og aluminiumstolden skal være afviklet inden forhandlingernes afslutning. Regeringen støtter denne tilgang, herunder at der tages de nødvendige skridt for at beskytte egne interesser i tilfælde af, at USA indfører toldforhøjelser på europæisk bilindustri.

Som jeg var inde på under sidste dagsordenspunkt, er det amerikanske mandat bredere og omfatter bl.a. landbrug. Som udgangspunkt ønsker EU ikke at afvige fra den fælles Trump/Juncker-erklæring, som altså ikke nævner landbrug. Kommissionen vil selvsagt være bundet af det mandat, som Rådet giver i direktivet til alene at fokusere på industrivarer.

Jeg vil i den sammenhæng gerne understrege, at der ikke er tale om omfattende og ambitiøse frihandelsforhandlinger med den dybde og bredde, vi normalt arbejder for. Dertil er de handelspolitiske omstændigheder for specifikke.

USA er et vigtigt eksportmarked for Danmark – det største uden for EU – og en nær politisk partner, trods vores forskellige syn på handelspolitikken. En handelsaftale, hvor vi fjerner tolden på industrivarer, vil derfor være til stor fordel for danske virksomheder og danske forbrugere. Kommissionen estimerer, at EU's samlede vareeksport til USA vil stige 10 pct. som følge af aftalen.

FO Regeringen vil på den baggrund arbejde for et resultat, der styrker samhandlen, herunder fremmer danske kommercielle interesser.

Regeringen lægger vægt på, at aftalen er i overensstemmelse med WTO's regler og forpligtelser, og at EU-enighed opretholdes i forhandlingerne med USA.

Regeringen støtter på den baggrund rådsafgørelse med tilhørende forhandlingsdirektiver, der bemyndiger Kommissionen til at indlede forhandlinger med USA om afskaffelse af told på industrivarer. Jeg vil naturligvis løbende orientere udvalget om fremdriften i forhandlingerne.

Rasmus Nordqvist ville gerne forstå, om man i forhandlingerne med USA ønskede at nå dertil, hvor partnerne var nået i TTIP-forhandlingerne, før præsident Trump begyndt at lege handelskrig. Eller var målet at nå til endnu lempeligere

handelsvilkår? EU har krav inden for områder som for klima, miljø, forbrugerbeskyttelse, sundhed etc. Hvor højt kom de til at stå på dagsordenen i forhandlingerne?

Udenrigsministeren anså det for vigtigt for EU at stabilisere handelsforholdet med USA. En stabilisering hvilede først og fremmest på en vilje til at følge op på den erklæring, som Juncker og Trumps erklæring fra juli 2018. Hvis EU ikke fulgte op på den, ville risikoen for få indført told på biler og for at stå en handelskrig blive endnu større. EU skulle selvfølgelig også beskytte egne interesser og principper, så derfor forsøgte man at rebalancere handelsforholdet efter den amerikanske ståltold. Der var tale om at lave en ny aftale med en 0-told på området. Det ville dog ikke blive nemt.

Rasmus Nordqvist bemærkede, at der blev brugt forskellige begreber: At rebalancere betyder at gå tilbage til, hvor man var, før Trump begyndte at lege med toldkrig, og at stabilisere var vel heller ikke at gå videre. Han var bekymret for, at stramme regler inden for eksempelvis miljø, sundhed, forbrugerbeskyttelse etc. ikke ville blive en del af diskussionen med amerikanerne. Han ville gerne give mandat til en rebalancering – altså, at man når tilbage til det stadie, man var nået til i forhandlingerne, før Trump kom til. Hvis der var tale om en bredere handelsaftale mellem USA og EU, ville han gerne have flere detaljer.

Udenrigsministeren forklarede, at rebalanceringen handlede om, at amerikanerne havde indført ståltolden, hvorfor EU indførte en modtold. Nu gik man i gang med det specifikke område som opfølgning på Trump/Juncker-erklæringen i arbejdet mod en 0-told.

Den fungerende formand konkluderede, at der ikke var et flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet ingen partier havde ytret sig imod det.

[NB: Efter behandlingen af punkt 8 a og b var afsluttet, oplyste Enhedslisten, der var forhindret i at være til stede under punktet, at de ikke kunne støtte regeringens forhandlingsoplæg. Det fremgår ikke af beslutningsreferatet fra mødet].

b) Overensstemmelsesvurderinger

– Tidlig forelæggelse

KOM (2019) 0015

KOM (2019) 0015 – bilag 2 (revideret samlenotat)

EUU alm. del (18) – bilag 403 (kommenteret dagsorden)

Udenrigsministeren: Jeg vil nu forelægge forhandlingsoplægget om indledning af forhandlinger med USA om overensstemmelsesvurderinger.

Overensstemmelsesvurderinger er en teknisk proces, der vurderer om en vare er i overensstemmelse med relevant lovgivning og standarder, før det kan sælges på markedet. EU og USA har i dag hver deres procedure til at sikre, at varer lever op til gældende produktkrav. Forskellene i procedurerne medfører øgede omkostninger og byrdefulde administrative processer uden nødvendigvis at forbedre produkternes sikkerhed.

Formålet med en aftale er at øge den bilaterale samhandel ved at reducere omkostningerne ved overensstemmelsesvurderinger. Dette vil først og fremmest ske gennem gensidig anerkendelse af overensstemmelsesvurderingsresultater fra tests gennemført af henholdsvis amerikanske og europæiske organer. Herudover lægger Kommissionen op til at strømline processerne og fjerne overlappende krav, hvilket der under forhandlingerne vil skabes mere klarhed over. Det er i den sammenhæng vigtigt for regeringen, at et højt beskyttelsesniveau bevares til fulde.

Aftalen vurderes særlig at være til gavn for små og mellemstore virksomheder, som rammes uforholdsmæssigt hårdt af de eksisterende forhold.

FO Regeringen støtter på den baggrund rådsafgørelse med tilhørende forhandlingsdirektiver, der bemyndiger Kommissionen til at indlede forhandlinger med USA om overensstemmelsesvurderinger.

Den fungerende formand konkluderede, at der ikke var et flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet ingen partier havde ytret sig imod det.

[NB: Efter behandlingen af punkt 8 a og b var afsluttet, oplyste Enhedslisten, der var forhindret i at være til stede under punktet, at partiet ikke kunne støtte regeringens forhandlingsoplæg. Det fremgår ikke af beslutningsreferatet fra mødet].

Konsultér punkt 8 a for den samlede dialog om punkterne 8 a og 8 b.

Punkt 9. Rådsmøde nr. 3673 (udenrigsanliggender) den 18. februar 2019

EUU alm. del (18) – bilag 403 (kommenteret dagsorden)

Udenrigsministeren: Jeg vil nu forelægge rådsmødet for udenrigsanliggender den 18. februar 2019. Punkterne på dagsordenen forelægges til orientering. Uden for rådsmødedagsordenen forelægges dagsordenspunkt 4 vedrørende Den Europæiske Fredsfacilitet til orientering. De punkter, jeg ikke nævner, kan vi naturligvis drøfte, hvis I ønsker det.

1. Ukraine

– *Politisk drøftelse*

Rådsmøde 3673 – bilag 1 (samlenotat side 2)

EUU alm. del (18) – bilag 340 (udvalgsmødereferat side 279, senest behandlet i EUU 16/11-18)

Udenrigsministeren: Ukraine er på dagsordenen for rådsmødet på dansk initiativ. Jeg vil desuden sammen med min ukrainske kollega Pavlo Klimkin være vært for et morgenmadsmøde med EU-kollegaerne før rådsmødet. Morgenmæden er en god anledning at blive opdateret af Klimkin om den seneste udvikling. EU-drøftelsen vil fokusere på to ting: For det første hvordan EU hjælper Ukraine mod Ruslands aggressive adfærd; og for det andet hvordan EU – med den rette blanding af støtte og pres – bidrager til at holde dampen oppe i Ukraines reformproces.

Lad mig starte med at orientere udvalget om mit besøg i Ukraine og havnebyen Mariupol sammen med min ukrainske og min tjekkiske kollega den 29. januar. Mariupol ligger få kilometer fra frontlinjen i det østlige Ukraine og ud til Azovhavet. Byen er hårdt ramt af Ruslands fortsatte aggression og chikane mod skibsfarten. Det gjorde et stærkt indtryk at se en tidligere pulserende havneby ligge nærmest helt stille hen.

Det var Mariupol, der var destinationen for de tre små ukrainske flådefartøjer, der den 25. november blev angrebet af russiske krigsskibe, og hvis mandskaber – 24 sømænd – fortsat er illegalt tilbageholdt af Rusland. Det bedste ville selvfølgelig være, at sømændene frigives som et resultat af den igangværende mægling, som særlig Tyskland og Frankrig står bag. Men vi ser ingen russisk imødekommenhed. Jeg vil på rådsmødet skubbe på for nye EU-sanktioner mod Rusland, hvis ikke de 24 sømænd frigives snart, og Rusland retter ind i Azov. Sanktioner kræver enstemmighed.

Det ser i øvrigt ud til, at det danske synspunkt nu begynder at vinde opbakning. Flere centrale lande har i de sidste 24 timer bekræftet deres støtte til vores initiativ. Det kan derfor ikke helt udelukkes, at vi allerede inden rådsmødet står i en situation, hvor der er enighed om sanktioner – altså i løbet af næste uge. Det vil være et stærkt resultat for vores resolute tilgang til spørgsmålet, så det vil jeg selvfølgelig skubbe yderligere på for.

Jeg vil også opfordre til, at EU gør mere for at støtte denne del af Ukraine. Rusland må ikke få held til at få Mariupol og regionen i knæ. Fra dansk side går vi foran med humanitær bistand, yderligere støtte til international OSCE-overvågning og kapacitetsopbygning af den ukrainske flåde. Sammen med EU-Kommissionen ser vi på nye indsatser i regionen.

Reformdagsordenen og de kommende præsident- og parlamentsvalg i Ukraine bliver et centralt emne på rådsmødet. For at sætte den rette ramme om denne debat har Danmark stået bag et indspil til drøftelsen. 17 EU-lande har tilsluttet sig det endelige indspil.

Hovedbudskabet er, at EU skal bistå Ukraine, som har valgt et europæisk spor drevet af fortsatte reformer, især inden for antikorrupsion. Valgene skal være frie og fair. Her spiller det ukrainske civilsamfund og de frie uafhængige medier en vigtig rolle.

Vores store engagement i Ukraine bilateralt og multilateralt, herunder vores lederskab på EU's antikorrupsionsprogram, giver os en unik platform til at være dagsordenssættende i EU-kredsen, når det gælder Ukraine. Og det er vi.

Kenneth Kristensen Berth spurgte, hvad regeringen forestillede sig, der ville ske efter det ukrainske valg? Hvordan så man et samarbejde for sig med de to brogede kandidater?

Udenrigsministeren sagde, at man afventede valget. Ønsket om at gå lidt videre ad sanktionssporet handlede om at sende et signal til russerne om ikke at blande sig i den demokratiske proces. Selv mente han, at det ville være godt at signalere det på forhånd for at forebygge et russisk forsøg på at forpurre valget. Man måtte efter et frit og demokratisk valg så finde ud af, hvordan man skulle forholde sig til den, der løb af med sejren. EU-indsatsen var i høj grad rettet mod korrupsion – en afgørende indsats, hvis man ville øge tilliden til styret.

Kenneth Kristensen Berth bakkede fuldt op om at sætte ind over for korrupsionen. Det ville måske blive endnu vigtigere fremover at dømme ud fra det, han læste om nogle af kandidaterne.

2. Afrikas Horn

– *Politisk drøftelse*

Rådsmøde 3673 – bilag 1 (samlenotat side 4)

EUU alm. del (17) – bilag 984 (udvalgsmødereferat side 1185, senest behandlet i EUU 22/6-18)

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

3. Venezuela

– *Politisk drøftelse*

Rådsmøde 3673 – bilag 1 (samlenotat side 6)

Udenrigsministeren: På rådsmødet vil der også være en drøftelse af situationen i Venezuela. EU har længe opfordret Maduro-regimet til at respektere de demokratiske principper, som er foreskrevet af landets forfatning, og standse den voldelige undertrykkelse af oppositionen. Men regimet er gået videre i sit magtmisbrug ved f.eks. at nedsætte en regimeloyal forfatningsforsamling i et forsøg på at forbigå parlamentet, og man har valgt at undertrykke frem for at forhandle med oppositionen. Regimets korrupsion og underminering af demokratiet har medført en alvorlig politisk, økonomisk og humanitær krise.

Maduro blev udråbt som vinder af det såkaldte valg i maj 2018, men det var et valg, som savnede enhver form for demokratisk legitimitet. Det anerkendtes da heller ikke af hverken Venezuelas parlament, Danmark, EU eller hovedparten af verdenssamfundet. På den baggrund – og i overensstemmelse med landets forfatning – udnævnte det venezuelanske parlament den 23. januar sin formand – Juan Guaidó – til midlertidig præsident. USA, Canada og størstedelen af de latinamerikanske lande anerkendte allerede i forrige uge Guaidós rolle som midlertidig præsident. Søndag talte jeg i telefon med Guaidó, hvor jeg udtrykte regeringens opbakning til ham og til det venezuelanske folks ønske om frihed og demokrati.

Mandag anerkendte jeg – på lige fod med bl.a. Frankrig, Tyskland, Spanien og Holland – Guaidó som midlertidig præsident med det formål at udskrive og afholde et demokratisk og frit præsidentvalg. Kort efter udsendte 19 EU-lande, herunder Danmark, en fælleserklæring, der udtrykte klar støtte til Guaidó. Siden har Malta og Irland fulgt trop. Danmark – og mig personligt – pressede ellers hårdt på for en fælles EU-28-erklæring. Det lykkedes desværre ikke. Derfor var vi også en af drivkræfterne bag fælleserklæringen.

På rådsmødet forventer jeg en drøftelse af, hvordan EU bedst støtter op om den videre proces hen imod en fredelig og demokratisk løsning på krisen i Venezuela. EU har allerede taget initiativ til at etablere en international kontaktgruppe, der skal fremme dialog mellem parterne. Gruppen mødtes for første gang i Montevideo i går med Mogherini og Uruguays præsident som værter.

EU har også ydet en betydelig humanitær indsats over for de nødlidende venezuelanere. Desværre besværliggøres indsatsen af, at regimet ikke vil anerkende, at der er tale om en humanitær krise, som kræver hjælp udefra. Endelig har EU lagt pres på for, at man vender tilbage til demokratiet ved at indføre målrettede sanktioner imod regimet.

Fra dansk side vil vi lægge vægt på vigtigheden af, at EU fastholder presset på Maduro og støtter op om politiske processer, der kan lede til et frit og troværdigt nyt præsidentvalg.

Holger K. Nielsen undrede sig over den danske regerings tidlige anerkendelse af Juan Guaidó, for det er ikke sædvanen at anerkende en politiker, der udnævner sig selv som præsident. Var man sikker på, at Guaidó kunne bringe en demokratiseringsproces fremad, var det o.k., men der var mange risici forbundet med det. Amerikanerne havde indtil nu holdt sig i skindet. Havde EU og Guaidó bedt dem om ikke at intervenere? Hvis USA ville intervenere militært, kunne man så regne med, at regeringen og EU ville protestere højlydt? Var ministeren ikke enig i, at det ville være uhensigtsmæssigt med amerikansk indblanding af hensyn til oppositionen i Venezuela og på baggrund af de blodige erfaringer med den militære indblanding i Latinamerika?

Udenrigsministeren understregede, at det ikke var personen Juan Guaidó, man havde anerkendt fra dansk side, men hans position som formand for den demokratiske nationalforsamling og hans rolle som midlertidig præsident. I landets forfatning i paragraf 223 står der, at hvis der ikke er valgt en præsident, er parlamentet det eneste legitime demokratiske organ. Der skal udpeges en formand, og formanden har den ene opgave at sørge for, at der kommer et demokratisk valg. Ministeren var enig i, at det var en dilemmafyldt situation, men for første gang i mange år så det ud til, at man fulgte forfatningens ordlyd, og at der var mulighed for at samle oppositionen. Man skulle skabe en balance, så man undgik et blodbad. Det var vigtigt at holde lyskeglen på den midlertidige præsident, for gjorde man ikke det, ville han komme i alvorlige problemer. Som det var nu, måtte han end ikke vide, hvor hans familie overnatter, og den samtale, ministeren havde haft med Guaidó, var først kommet i stand efter flere forgæves forsøg – bl.a. på grund af frygt for aflytning. Det forekom ministeren at være afgørende at følge trit med de demokratiske kræfter og ikke begynde at tale om

dialog mellem Maduro og Guaidó. Det var tid til et skifte, og det var i den retning, man havde prøvet at trække så mange europæiske lande som muligt. Desværre var ikke alle de europæiske lande klar til at støtte den retning – bl.a. på grund af interne regeringsanliggender – men det var lykkedes at få bred opbakning til en fælles erklæring.

Ministeren konkluderede, at han ikke vidste, hvad det ville ende ned. Man skulle huske på, at det ikke alene var et spørgsmål om at undgå en borgerkrig, men også om at stoppe en katastrofe: Igennem det seneste år havde borgerne i landet oplevet store vægttab på grund af mangel på mad, og 3,5 millioner mennesker var flygtet. Ministeren mente, at mange internt i militæret var klar til at skifte side, men den øverste del var gennemkorrupt og havde udnyttet befolkningen på en måde, så de nok havde svært ved at se en fremtid, hvis de skiftede side. Han anså det for positivt, at amerikanerne havde meldt ud, at alle var på en sanktionsliste, som de kunne blive slettet fra, hvis de skiftede side. Han mente i øvrigt ikke, at amerikanerne havde nogen som helst interesse i at involvere sig militært. De forsøgte at lægge så stort et pres på som muligt for at sige, at situationen var alvorlig, og at de var på den demokratiske oppositions side. At Danmark og andre lande valgte at anerkende den midlertidige præsident, ligesom amerikanerne gjorde, var ikke det samme som at være enige med amerikanerne på alle punkter i sagen.

Holger K. Nielsen hævdede, at Danmark netop havde anerkendt personen Guaidó. Det var først, da han kom frem, at man havde fremhævet muligheden for en formand for nationalforsamlingen. Ham bekendt skulle der udskrives præsidentvalg inden for 3 dage ifølge forfatningen. Den politiske argumentation for personen var mere interessant: Man satsede på en person, der tilsyneladende havde folkelig opbakning og blev leder af en folkelig opstand imod et forbryderisk regime. Her skulle man være sikker på, at han var den rigtige. Var det sikkert, at Guaidó ville sætte en demokratiseringsbølge i gang, der var en forudsætning for anerkendelsen af ham fra EU's og fra Danmarks side?

Holger K. Nielsen syntes i øvrigt, at det var underligt, at ministeren ikke kom med en mere klar respons. Det vigtigste var at få regimet væk, og det var kontraproduktivt, når amerikanere som sikkerhedsrådgiver John Bolton raslede med sablen. Det svækkede oppositionen i Venezuela. Med direkte sammenligning til Irak, spillede Maduro på, at der var tale om et amerikansk statskup sat i værk for at få fat på landets olie. Man skulle altså bede amerikanerne om at holde deres mund, og der skulle lukkes ned for risikoen for militær intervention. Det var vigtigt at sige fra – navnlig når man så på, hvad USA tidligere havde begået af svignestreg i Latinamerika.

Udenrigsministeren sagde, at katten jo var ude af sækken. Dagen før havde han talt med Bolton, der var meget bevidst om den komplicerede amerikanske historie i området. Men situationen var nu anderledes, for en stor del af det berørte område og lande omkring bakkede op om linjen: stop i undertrykkelsen fra det socialistiske styrke, ingen militære indgreb, men Guaidó. Der var også en meget markante holdning om, at forhandlinger mellem Guaidó og Maduro ikke var en mulighed. Ministeren advarede mod et militær indgreb, men bestræbelserne gik jo netop også på at undgå det. Guaidó var den, der havde turde tage handsken op, og intet historik tydede på, at han ikke skulle være den rigtige. Guaidó, der trods frygt for at blive fængslet modigt stillede sig op på papkassen og tog kampen op, var afhængig af, at lyskeglen blev rettet mod ham.

Ministeren var tilfreds med den store opbakning, der var til Guaidó fra europæisk side, men det var endnu ikke afgjort, hvordan situationen ville ende. Nu og her var det vigtigst at bakke op om Venezuelas parlament, det eneste legitime demokratiske organ i landet, og dets ret til at udpege en midlertidig præsident. Guaidó havde ikke antydnet, at han selv ville stille op, men han sad med opgaven om at sørge for, at der kom et valg.

4. EU's udenrigsrepræsentants forslag om en europæisk fredsfacilitet

- *Sagen er ikke på dagsorden for rådsmødet den 18. februar 2019/Status*
Rådsmøde 3673 – bilag 1 (samlenotat side 8)

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

5. Syrien

– Politisk drøftelse

Rådsmøde 3673 – bilag 2 (suppl. samlenotat)

EUU alm. del (17) – bilag 691 (udvalgsmødereferat side 818, senest behandlet i EUU 13/4-18)

Udenrigsministeren: Drøftelsen om Syrien vil have fokus på den seneste udvikling og Syrienkonferencen i Bruxelles den 13.-14. marts i år.

Jeg er lige kommet tilbage fra udenrigsministermødet i Washington DC i Koalitionen mod ISIL. Vi drøftede bl.a. den seneste udvikling i Syrien, der har været præget af USA's beslutning om at trække sine tropper i det nordøstlige Syrien tilbage. Der er fortsat mange ubekendte. Regeringen hæfter sig dog ved, at man fra amerikansk side har lagt vægt på en velordnet tilbagetrækning, og at der pågår en intens dialog mellem USA og Tyrkiet.

I den dialog ved vi, at USA arbejder for at sikre, at De Syriske Demokratiske Styrker, SDF, som har været en central samarbejdspartner i Den Globale Koalition mod ISIL, ikke bliver angrebet, når USA har trukket sig ud. Det støtter vi op om, hvilket jeg også gjorde klart på mødet i Washington. EU har også udtrykt en klar forventning til Tyrkiet om, at de udviser tilbageholdenhed i det nordøstlige Syrien og ikke udfører militære operationer, som kan skabe ustabilitet og svække kampen mod ISIL. Den besked vil vi selvfølgelig fastholde.

Overordnet forventer jeg, at vi på rådsmødet enes om, at EU fortsat skal arbejde for at skabe fremdrift i den politiske proces – bl.a. ved at lægge politisk og økonomisk pres på det syriske regime for reelt at engagere sig forhandlingerne. Jeg forventer også, at der vil være generel enighed om at fastholde EU-linjen om at undgå en normalisering af relationerne med Assadstyret, og at EU skal fortsætte dialogen med de arabiske lande herom. Det betyder også, at EU vil fortsætte indsatsen for, at de, som har begået overgreb i den syriske konflikt, stilles til ansvar, og at vi fortsætter den massive humanitære indsats.

Holger K. Nielsen spurgte, hvordan EU ville agere, hvis Tyrkiet alligevel angreb.

Kenneth Kristensen Berth påpegede, at de faktiske omstændigheder var, at Assad havde vundet borgerkrigen og ville blive siddende de næste mange år. I Danmark og andre EU-lande stod man nu med den udfordring, at der med freden i Syrien er en række flygtninge, der skal rejse hjem til deres land. En forudsætning for at få gang i hjemsendelserne er, at EU taler med regimet. Det var altså på tide at indlede en dialog med Assad, uanset hvad man ellers syntes om ham.

Udenrigsministeren sagde, at hans indtryk efter en netop overstået rejse til USA var, at amerikanerne var meget opmærksomme på problemet med Tyrkiets intentioner i det nordøstlige Syrien – også i forhold til bekæmpelse af ISIL. Det ville blive betragtet som et stort nederlag, hvis de ikke var i stand til at holde styr på Tyrkiets lyst til at sætte ting på plads på den måde, som de gerne ville. Det var den amerikanske administration meget bevidst om. Dialog var afgørende, og der var en vis tiltro til, at den ville få den ønskede effekt.

Ministeren var ikke enig i, at Assad ville komme til at sidde der i mange år fremover. Han havde ganske vist en stærk hånd nu, og derfor advarede man amerikanerne mod at trække sig ud, men man skulle ikke acceptere status quo. Der skulle lægges et pres på Assad og bakkes op om FN's særlige udsending for at få gang i forhandlinger, der kan føre til, at der indføres en overgangsperiode, der i sidste ende kan munde ud i en bedre situation. Det var lykkedes nogle steder – senest i Irak med et demokratisk valg og et styreskifte efter det. Ministeren mente ikke, at Assads opbakning kunne holde til et demokratisk valg, for han havde for meget blod på hænderne.

6. Eventuelt

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

7. Siden sidst

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

Punkt 10. Rådsmøde nr. 3674 (almindelige anliggender) den 19. februar 2019

EUU alm. del (18) – bilag 403 (kommenteret dagsorden)

Udenrigsministeren ville forelægge samtlige punkter til orientering.

1. MFF 2021-2027

– *Politisk drøftelse*

KOM (2018) 0321, KOM (2018) 0326, KOM (2018) 0327, KOM (2018) 0328, KOM (2018) 0323, KOM (2018) 0325 og KOM (2018) 0322

Rådsmøde 3674 – bilag 1 (samlenotat side 2)

Rådsmøde 3667 - almindelige anliggender – bilag 2 (skriftlig forelæggelse af rådsmøde alm. anliggender 8/1-19)

EUU alm. del (18) – bilag 340 (udvalgsmødereferat side 552, senest behandlet i EUU 7/12-18)

Udenrigsministeren: Udgangspunktet for drøftelsen er det tidligere østrigske formandskabs udkast til en såkaldt forhandlingsboks. Udkastet er offentligt tilgængeligt, og jeg har i begyndelsen af januar tillige oversendt dokumentet til udvalgets orientering.

Selv om der nu er jævnlige politiske drøftelser af den flerårige finansielle ramme, er forhandlingerne stadig på et stadie, hvor medlemslandene holder fast i deres overordnede prioriteter. Allerede nu er forhandlingssituationen svær, ikke mindst fordi vi på én og samme tid skal håndtere hullet i budgettet efter Brexit og behovet for at finansiere en række nye prioriteter.

Regeringens hovedprioritet er som bekendt, at udgiftsniveauet ikke bør overstige 1,00 pct. af EU's BNI. Men det betyder langtfra, at vi ikke har holdninger til budgettets indhold. Vi ønsker et moderne budget, der er i stand til at håndtere nutidens og fremtidens fælleseuropæiske udfordringer, ikke mindst migration og klima. For at de nye prioriteter kan finansieres, er vi nødt til at reducere udgifterne til de traditionelle udgiftsområder som landbrug og samhørighed for derigennem at afstemme ambitionerne med den økonomiske virkelighed.

Et afgørende spørgsmål i forhandlingerne er, hvorvidt der skal sættes en finansiell ramme for EU's budget, før ambitionerne for de enkelte prioriteter fastlægges – den såkaldte top-down-tilgang; eller om man først skal definere de prioriteter, der ønskes finansieret, og lade dem summe op til et samlet udgiftsniveau – den såkaldte bottom-up-tilgang. Overordnet ønsker nettobetalerne, herunder Danmark, en top-down-tilgang, mens nettomodtagerlandene ønsker en bottom-up-tilgang.

For Danmark er det kun meningsfuldt med en top-down-tilgang, for en bottom-up-tilgang ville svare til, hvis vi i Danmark skrev udgift efter udgift ind på en finanslov for så efterfølgende at hæve skatterne, indtil regnestykket kom til at passe. Det er ikke en ansvarlig omgang med skatteborgernes penge.

Herudover forventer jeg, at en række andre spørgsmål bliver centrale i forhandlingerne. Det gælder ikke mindst landbrugspolitikken, hvor en større gruppe lande mener, at Kommissionen med sit forslag har skåret for meget i midlerne. Reduktionen beløber sig til omtrent 21 pct. i faste priser i forhold til den nuværende MFF. Heroverfor står Danmark sammen med andre budgetansvarlige lande, som støtter reduktionerne i landbrugspolitikken – bl.a. for at frigøre midler til nye prioriteter.

Også samhørighedspolitikken er et meget vigtigt område for en række medlemslande – især de øst- og sydeuropæiske. Kommissionen har foreslået at reducere den samlede tildeling til samhørighedspolitikken med omtrent 13 pct. i faste priser og at stramme kriterierne for anvendelsen af midlerne. Det vil betyde, at vi vender tilbage til mere normale tilstande – altså til de regler, der var gældende før finanskrisen – hvor der ikke går helt så lang tid, fra man tildeles støtte, til midlerne skal være anvendt efter formålet.

I regeringens optik er der potentiale for yderligere besparelser. Samhørighedspolitikken burde kunne levere reduktioner på linje med dem, der er lagt op til på landbrugspolitikken. Ét af de områder, hvor man især bør se på muligheden for reduktion, er støtten til mere velstående lande og regioner. Det vil være i tråd med regeringens holdning om at koncentrere midlerne om de fattigste lande og regioner.

På forskningsområdet, herunder Horisont, arbejder Danmark sammen med en række ligesindede lande hårdt for, at det såkaldte excellenceprincip fastholdes. Princippet indebærer, at forskningsmidlerne tildeles de bedste forskningsprojekter på tværs af EU. Heroverfor står en række nettomodtagerlande, der ønsker større geografisk balance i tildelingen af EU's forskningsmidler. Det er Danmark stærkt imod. Merværdien i EU's forskningspolitik må og skal bestå i, at vi prioriterer de allerdygtigste forskere og de bedste projekter, så Europa kan levere resultater og stå stærkt i den globale konkurrence om viden.

Der er generelt bred opbakning til håndtering af migrations- og klimaspørgsmål, som også er danske prioriteter i forhandlingerne:

På migrationsområdet er vigtige indsatsområder for regeringen effektiv grænsekontrol, en styrket tilbagesendelsesindsats og bekæmpelse af irregulær migrati-

on. Hertil kommer en indsats over for de grundlæggende årsager til migration gennem udviklingsarbejdet. Det er alle emner, som også står stærkt i Kommissionens forslag.

På klimaområdet er det positivt, at Kommissionen har foreslået, at en betydelig del af EU's udgifter på tværs af alle EU-programmer skal bidrage til klimamålene. Der er tale om en større andel til klimarelaterede indsatser end i indeværende MFF.

Ud over spørgsmålet om størrelsen og indholdet af EU's budget – som er svært nok at håndtere i sig selv – kommer diskussionen om finansieringen. Det er et emne, som også denne gang vil blive en central del af forhandlingerne. En større gruppe medlemslande ser f.eks. gerne, at rabatterne skal udfases. Andre medlemslande, herunder Danmark, ser fortsat et behov for rabatter for at sikre en fair byrdefordeling. Der er stadig lang vej igen, før vi kommer nærmere en aftale. Men jeg håber, at jeg her har givet jer et indblik i nogle af de hovedtemaer, jeg forventer vil dominere forhandlingerne.

Rasmus Nordqvist ville gerne vide, hvornår regeringen havde tænkt sig at inddrage udvalget. Det var svært at vurdere situationen, når der ikke var forelagt et forhandlingsoplæg, og de enkelte ministre bare henviste til hinanden, hver gang et medlem af udvalget spurgte til dele af budgettet. Hvor meget skulle man tage for gode varer, hvad der stod i udkastet til en såkaldt forhandlingsboks?

Angående udgiftsområde 6 – naboer og verden – spurgte han, hvorfor Frankrig var imod at lægge Den Europæiske Udviklingsfond (EUF) ind under budgettet. Og havde den danske regering taget op, at menneskerettigheder og demokrati burde indgå? En række instrumenter var blevet sammenlagt, angiveligt for at opnå større fleksibilitet, men man kunne frygte, at de pågældende dele af budgettet dermed kun kom til at dreje sig om migration.

Søren Søndergaard bad ministeren give en status over forhandlingssituationen. Udgangspunktet var, at regeringen ikke ville have udgiftsniveauet til at overstige 1 pct. af BNI, men samtidig havde den i en forespørgselsdebat i salen kaldt det for firkantet, hvis Danmark ikke accepterede, at budgettet landede marginalt over dette tal. Kommissionens udspil var på 1,14 pct., og det var alment kendt, at Europa-Parlamentet hver gang foreslår et højere tal end Kommissionen. Havde regeringen opgivet at få niveauet ned på 1 pct.?

Han var enig i regeringens generelle holdning om, at der skulle spares på strukturfondene. Det var ikke hensigtsmæssigt, at landene blev ved med at sende penge til Bruxelles kun for at søge om at få dem tilbage igen.

Der blev i udkastet til en forhandlingsboks lagt op til, at førtiltrædelsesbistandens niveau ville blive fastholdt perioden igennem. Hvordan passede det med regeringens generelle politik, og var det udtryk for, at de eksisterende poster blot skulle fortsætte, eller ville der blive tale om en omprioritering?

Udenrigsministeren henviste Rasmus Nordqvist til udviklingsministeren vedrørende spørgsmål om udviklingsfonden, da det var hendes ressort. Hun ville indhente et mandat inden næste rådsmøde for udviklingsministre i maj 2019. Før de afsluttende forhandlinger – og når forhandlingssituationen var endeligt afklaret – ville det centrale forhandlingsspor blive forelagt som forhandlingsoplæg af finansministeren. Forhandlinger om budgettet er ofte langvarige og skal afsluttes med enstemmighed i Det Europæiske Råd. I rådskonklusionerne fra mødet i Det Europæiske Råd i december 2018 satte man et mål om at afslutte forhandlingerne i efteråret 2019. Det kunne blive svært at nå, men det var også vigtigere at få en god aftale end en hurtig aftale.

Sammenlægningen af instrumenter var ikke udtryk for en nedprioritering af menneskerettigheds- og demokratiområdet. Formålet var at skabe større sammenhæng, effektivitet og fleksibilitet.

Om førtiltrædelsesbistanden sagde han, at Kommissionen den 14. juni 2018 fremsatte et forslag om oprettelse af et nyt instrument, det såkaldte IPA3, for perioden 2021-2027. Det rumænske formandskab arbejdede aktuelt på at opnå enighed om en delvis generel indstilling. Udenrigsministeren ville indhente et mandat i udvalget, når forhandlingerne i arbejdsgruppen blev mere konkrete.

Peter Hummelgaard Thomsen støttede regeringen i, at budgettet ikke måtte overstige 1 pct. af BNI. Men havde Søren Søndergaard ikke ret i, at det så urealistisk ud? Hvilke overvejelser gjorde regeringen sig i givet fald om at inddrage andre spørgsmål i budgetforhandlingerne? Kunne man f.eks. forsøge at få indrømmelser vedrørende forordning 883, som gik imod den danske flexicuritymodel, til gengæld for at acceptere et højere udgiftsniveau?

Rasmus Nordqvist kaldte det en farce, at regeringens ministre gang på gang henviste til hinanden, når de fik spørgsmål om MFF'en. Nu skete det så igen, at udenrigsministeren henviste til en fagminister på et møde, hvor MFF'en ellers var på dagsordenen til fremlæggelse ved udenrigsministeren. Udvalget havde mange gange gjort regeringen opmærksom på, at man ønskede svar om de konkrete instrumenter, men i stedet fik udvalget hver gang en sludder for en sladder.

Han gentog sine spørgsmål om, hvordan regeringen ville sikre, at demokrati og

menneskerettigheder blev indarbejdet i udgiftsområde 6, og hvorfor Frankrig var imod, at udviklingsfonden indgik i budgettet.

Søren Søndergaard mente, at regeringens tilgang til europapolitikken mindede om det forløb, man kunne læse om vedrørende Irakkrigen i Københavns Universitets krigsudredning, der blev offentliggjort den 5. februar. Sagerne kom først til en egentlig afgørelse i Europaudvalget, når det hele alligevel lå fast. Ganske vist kunne udvalget beslutte at afvise regeringens forhandlingsoplæg, men hvad ville de reelle muligheder være i en situation, hvor budgettet var forhandlet færdigt med de andre lande? Som udenrigsministeren selv var inde på, blev linjerne lagt nu tidligt i forhandlingsforløbet, mens diskussionen glimrede ved sit fravær i udvalget. Og ministeren svarede ikke på spørgsmål om forhandlingssituationen, men nøjedes med at remse datoer op. Om mange år ville en rapport sikkert konkludere, at forløbet havde været utilfredsstillende.

Ministeren gav ikke indtryk af, at Danmark havde allierede, der støttede loftet på 1 pct., så man måtte forvente, at udgiftsniveauet ville lande på Kommissionens 1,14 pct. lagt sammen med de yderligere udgifter, Europa-Parlamentet forventeligt skulle have for at godkende budgettet. Havde man overvejet fra dansk side at nedlægge veto mod MFF'en i tilfælde af et resultat med et højt udgiftsniveau? Det var forståeligt, hvis ministeren ikke ville røbe strategien på et åbent møde, men så kunne man lukke det.

Søren Søndergaard spurgte desuden, hvorfor Kommissionen opererede med et uændret beløb til førtiltrædelsesbistanden i det nye budget. Betød det, at man hverken regnede med nye lande i EU eller lande, der trådte ud i perioden 2021-2027? Kommissæren for europæisk naboskabspolitik og udvidelsesforhandlinger, Johannes Hahn, havde direkte sagt, at de uændrede tal implicit betød, at Tyrkiets førtiltrædelsesbistand ville fortsætte uændret. Var det korrekt? Hvis ikke den slags diskussioner måtte føres, blev budgettet bare rene tal uden indhold.

Udenrigsministeren var ked af medlemmernes utilfredshed, men da proceduren ikke var ændret, måtte man anse kritikken for også at være kritik af den hidtidige procedure. Han fastholdt, at det var for tidligt i forhandlingsprocessen til at forelægge forhandlingsoplæg om MFF'en.

På spørgsmålet om, hvorvidt det var realistisk at holde budgettet på 1 pct. af BNI, svarede han, at det var et spørgsmål om politik. Der havde heller ikke været flertal i Folketinget i 2015 for at lette skatten med 22 mia. kr., men det skete alligevel, og sådan ender forhandlinger nogle gange. Det gjaldt om at arbejde benhårdt for at nå målet.

Rasmus Nordqvist sagde, at utilfredsheden ikke kunne komme bag på ministeren, for medlemmernes ønsker havde været udtrykt i et år. Når ministeren ikke ville svare på hans to spørgsmål, måtte de stilles skriftligt. Det drejede sig om, hvorfor Frankrig var imod at lade udviklingsfonden indgå i budgettet og om, hvad regeringen gjorde for at sikre, at menneskerettigheder og demokrati blev indarbejdet i udgiftsområde 6.

Søren Søndergaard spurgte, om regeringen var enig i Kommissionens forslag om at bevare førtiltrædelsesbistanden på uændret niveau i budgetperioden 2021-2027.

NOT **Udenrigsministeren** svarede, at han gerne ville lade udviklingsministeren svare skriftligt på Rasmus Nordqvists to spørgsmål.

Til Søren Søndergaard sagde han, at det var regeringens holdning, at optagelsesforhandlingerne med Tyrkiet burde stoppes og erstattes med andre, mere formålstjenlige dialoger og samarbejdsfora, og at det skulle have konsekvenser for førtiltrædelsesbistanden.

2. Forberedelse af møde i Det Europæiske Råd den 21.-22. marts 2018 (udkast til kommenteret dagsorden)

– *Politisk drøftelse*

Rådsmøde 3674 – bilag 1 (samlenotat side 17)

Udenrigsministeren: Vi har endnu ikke modtaget udkastet til kommenteret dagsorden, så det er begrænset, hvor meget jeg kan sige nu. Min foreløbige vurdering lyder, at vi kan forvente drøftelser af det indre marked, EU's handelspolitik og status på reform af ØMU'en. Derudover vil der muligvis også være en drøftelse af migration, som det har været tilfældet på de fleste møder i Det Europæiske Råd de seneste år. Alt taget i betragtning kan det selvfølgelig ikke udelukkes, at man også vil drøfte situationen omkring Brexit. Hvor vi står i marts, kan ingen dog forudsige. Der vil naturligvis være mulighed for at drøfte forventningerne til mødet, når jeg forelægger rådsmødet for almindelige anliggender i marts.

3. Retsstatsprincippet i Polen/artikel 7(1)

– *Status*

KOM (2017) 0835

Rådsmøde 3674 – bilag 1 (samlenotat side 19)

EUU alm. del (18) – bilag 340 (udvalgsmødereferat side 556,
senest behandlet i EUU 7/12-18)

Udenrigsministeren: Der tegner sig i øjeblikket et blandet billede af udviklingen i Polen: På den ene side er det rigtig positivt, at Polen har valgt at rette ind efter EU-Domstolen ved alligevel ikke at tvangspensionere en række højesteretsdommere. I regeringen har vi derfor det indtryk, at det kombinerede pres på Polen fra artikel 7 og sagerne ved EU-Domstolen er begyndt at have en effekt.

På den anden side er vi langt fra at være i mål. Ændringerne i Højesteret er kun ét ud af de syv centrale kritikpunkter af Polens retsreformer. Så selv om der er tegn på en positiv udvikling, er der fortsat lang vej til en samlet løsning. Vi bør derfor opretholde presset på Polen for at sikre, at der bliver fundet tilfredsstillende løsninger på alle udeståender.

For en nærmere redegørelse over de konkrete problemer i Polen kan jeg henvise til det papir, som Europaudvalget har modtaget til fortrolig orientering.

Der er i udgangspunktet ikke lagt op til drøftelse af Polen på rådsmødet. Hvis emnet alligevel skulle komme til drøftelse, vil regeringen udtrykke fortsat bekymring over situationen. Det er vigtigt, at vi og de øvrige medlemsstater insisterer på, at EU's grundlæggende værdier skal efterleves – også selv om det på kort sigt giver anledning til lidt vanskelige samtaler.

Sofie Carsten Nielsen var glad for, at regeringen bakkede op om Kommissionens linje, men det lod til, at processen kunne blive træg. Ville regeringen derfor gå længere og støtte budgetrestriktioner over for lande, der ikke overholdt grundlæggende retsstatsprincipper, herunder Polen?

Kenneth Kristensen Berth opfordrede på Dansk Folkepartis vegne til at indstille processen mod Polen. Partiet var hverken på linje med regeringen eller Kommissionen i spørgsmålet.

Udenrigsministeren svarede Sofie Carsten Nielsen, at regeringen kunne støtte, at det har konsekvenser, hvis medlemslande tilsidesætter retsstatsprincippet, men eventuelle konsekvenser skal bygge på gennemsigtige og konkrete kriterier. Desuden lagde regeringen vægt på, at kun offentlige enheder sanktioneres i

sådanne tilfælde. Forhandlingerne om forslaget var påbegyndt på teknisk niveau, og han ville forelægge sagen til forhandlingsoplæg senere.

4. Unionens grundlæggende værdier i Ungarn/artikel 7(1)

– *Status*

Rådsmøde 3674 – bilag 1 (samlenotat side 21)

EUU alm. del (18) – bilag 340 (udvalgsmødereferat side 558,
senest behandlet i EUU 7/12-18)

Udenrigsministeren: Når det kommer til overholdelse af EU's grundlæggende værdier i Ungarn, er situationen mere kompliceret, da det er Europa-Parlamentet, der har igangsat processen. Det er dog regeringens opfattelse, at der bestemt er problemer i Ungarn – og grund til bekymring. Det har for nylig vist sig både, hvad angår det internationale universitet CEU og landets behandling af ngo'er. Der er også på det seneste rejst nye bekymringer vedrørende pressens forhold i Ungarn.

Heller ikke for Ungarns vedkommende er der lagt op til en drøftelse på rådsmødet. Skulle den alligevel komme, vil regeringen ligesom i Polens tilfælde udtrykke fortsat bekymring over situationen. Det er som sagt vigtigt at insistere på, at EU's grundlæggende værdier skal efterleves, selv om det på kort sigt nødvendigvis gør lidt vanskelige samtaler med de pågældende lande.

Sofie Carsten Nielsen fandt det svært at være imod regeringens holdning om, at forholdene i Ungarn skulle vurderes på et solidt og velbelyst grundlag; men var de handlinger, Ungarn havde foretaget, ikke allerede tilstrækkeligt konkret og dokumenterbart til at udgøre et grundlag for en vurdering? Det var åbenlyst, at landet havde overtrådt adskillige af EU's retsstatsprincipper og traktatartikler. Kunne regeringen gå ind for budgetrestriktioner som sanktion?

Kenneth Kristensen Berth kunne ikke støtte den proces, Europa-Parlamentet havde indledt, og opfordrede på Dansk Folkepartis vegne til at indstille den.

Udenrigsministeren svarede, at regeringen generelt både anerkendte den indsats, der lå bag Europa-Parlamentets rapport om situationen i Ungarn og parlamentets beslutning om at udløse proceduren. I EU er det dog Kommissionen, der er traktatens vogter og garanten for en uafhængig og objektiv vurdering af medlemsstaternes overholdelse af deres EU-forpligtelser. Regeringen vurderede derfor fortsat, at det ville være hensigtsmæssigt for den videre proces, hvis Kommissionen udarbejdede en analyse, der kunne tjene som grundlag for videre drøftelser.

5. Kommissionens refleksionspapir vedr. et bæredygtigt Europa i 2030

– *Politisk drøftelse*

KOM (2019) 0022

Rådsmøde 3674 – bilag 2 (supplerende samlenotat)

Udenrigsministeren: Refleksionspapiret bygger videre på Kommissionens meddelelse fra november 2016 om en bæredygtig europæisk fremtid, som jeg orienterede udvalget om i februar 2017.

I refleksionspapiret lægges der ud med en redegørelse for de overordnede udfordringer på tværs af de miljømæssige, sociale og økonomiske dimensioner af bæredygtighed. Dernæst fremhæves det, hvordan flere af EU's politikker bidrager til at håndtere udfordringerne.

Der peges på fem tværgående motorer for bæredygtig udvikling i EU, herunder uddannelse og bæredygtige forretningsmodeller i erhvervslivet. Endelig opstilles tre scenarier for den fremadrettede indsats for bæredygtighed i EU: I scenarie 1 gøres bæredygtighed til et centralt fokus på EU-niveau såvel som medlemslandsniveau; i scenarie 2 indtænkes bæredygtighed i relevante EU-politikker, og i scenarie 3 bliver bæredygtighed et centralt fokus i den eksterne dimension, altså EU's samarbejde med tredjelande. Der lægges op til, at de tre scenarier kan sammensættes på forskellig vis.

Regeringen støtter en ambitiøs opfølgning på EU-niveau generelt. Konkret vil vi fastlægge en holdning, når eller hvis Kommissionen fremsætter konkrete forslag.

Rasmus Nordqvist spurgte, hvorfor regeringen ikke havde valgt at indtage en mere aktiv rolle og påvirke Kommissionen i en ambitiøs retning, når nu Danmark var kendt for at gå foran i forbindelse med 2030-dagsordenen. Hvorfor ikke give nogle bud på, hvordan refleksionspapiret kunne gøres til et konkret redskab for arbejdet fremover?

Udenrigsministeren svarede, at det var tvivlsomt, om ret meget ville ske før Europa-Parlamentsvalget den 26. maj. Det ville med andre ord blive den kommende kommission, som skulle tage stilling til den videre proces. Bæredygtighed og verdensmålene ville indgå i regeringens drøftelser af interessevaretagelse over for den nye kommission.

6. Eventuelt

Ministeren havde ingen kommentarer til dette punkt.

7. Siden sidst

Udenrigsministeren: Under dette punkt vil jeg give en kort status over regeringens arbejde med tidlig interessevaretagelse i forbindelse med en ny Europa-Kommission og et nyt Europa-Parlament.

Regeringen prioriterer tidlig interessevaretagelse meget højt. Det er ikke nogen hemmelighed for dette udvalg, at et lille land som Danmark har størst indflydelse på sagerne tidligt i forløbet. På det tidspunkt vejer konstruktive og fagligt velunderbyggede ideer tungest, og da er adgangen til indflydelse størst. Senere, når forslagene er præsenteret, og holdningerne begynder at ligge fast i andre lande og i Europa-Parlamentet, bliver muligheden for at påvirke sagerne ofte mindre. Det er også klart, at vi allerede i den tidlige fase har skarpt fokus på alliancer med andre lande. Vores faglige argumenter og forslag til løsninger har klart mere tyngde, hvis vi præsenterer dem sammen med ligesindede lande.

Regeringen har derfor fastlagt tre principper og otte strategiske prioritetsområder, som er særlig vigtige for Danmark. De tre principper er:

- et slankt, stærkt og effektivt EU
- et udgiftsniveau, der ikke overstiger 1,00 pct. af EU-27's BNI og
- et markant skærpet fokus på håndhævelse og implementering.

Disse principper vil være retningsgivende for formelle og uformelle kontakter til Kommissionen, Parlamentet og de øvrige medlemsstater.

Derudover har vi valgt at koncentrere vores indsats om otte særlig vigtige prioritetsområder for Danmark. På disse områder sørger vi for at være ekstra opmærksomme på både at komme med gode indspil og følge op løbende. De otte områder er:

- migrationen under kontrol
- økonomisk vækst og styrket konkurrenceevne
- et socialt ansvarligt EU med fokus på rimelighed
- EU som global handelspolitisk sværvægter
- grøn omstilling
- digital omstilling
- sikkerhed i højsædet
- bekæmpelse af økonomisk kriminalitet.

Det er alle områder, som har stor bevågenhed i regeringen, og som er vigtige for Danmark. Her gør vi nationalt en stor indsats, men vi har også behov for løsninger på EU-niveau. Det er ressortministrene, som hver især er ansvarlige for deres indsatsområder, så jeg kan ikke her gå i detaljer med de konkrete ideer under hver overskrift. Hvis der er nogle af områderne, som i særlig grad interesserer udvalget, eller hvor medlemmerne sidder med gode ideer, er I velkomne til at rette henvendelse.

FO Punkt 11. Kommissionens forslag vedr. implementering og finansiering af EU's 2019-budget i tilfælde af et no deal-scenarie for Brexit

– *Mandat til indledning af forhandlinger med Europa-Parlamentet*

KOM (2019) 0064

KOM (2019) 0064 – bilag 1 (sammenotat)

EUU alm. del (18) – bilag 403 (kommenteret dagsorden)

Skatteministeren: Kommissionen har som led i sin handlingsplan om forberedelsen af et muligt no deal-scenarie for Brexit fremlagt et forslag til en midlertidig juridisk ramme, der skal gøre det muligt at sikre den fortsatte implementering og finansiering af EU's 2019-budget. Forslaget blev præsenteret af Kommissionen fredag den 1. februar, og det er forventningen, at der vil blive søgt opnået generel indstilling i Rådet i nær fremtid. På den baggrund forelægges forslaget her ved til forhandlingsoplæg.

Indhold

Såfremt Storbritannien den 29. marts udtræder af EU uden en aftale, bortfalder som udgangspunkt det juridiske grundlag, der muliggør britisk deltagelse i EU's budget. Kommissionens forslag har til formål at etablere en midlertidig juridisk ramme, som muliggør en sådan fortsat deltagelse.

For det første muliggør forslaget, at britiske støttemodtagere fortsat kan modtage midler fra EU's budget. Det kunne f.eks. være et britisk universitet, der deltager i et europæisk finansieret forskningsprojekt. For det andet muliggør forslaget, at Storbritannien vedbliver at bidrage til EU's budget. Forslaget er altså ganske rimeligt, i og med at man kan få nogle penge, hvis man også selv bidrager. I forslaget gøres det klart, at dette er en forudsætning for, at de førnævnte støttemodtagere fortsat kan modtage EU-midler.

Kommissionen lægger op til, at den midlertidige juridiske ramme ophører ved udgangen af 2019, men at man fra EU's side når som helst kan opsige foranstaltningen, hvis Storbritannien ikke opfylder betingelserne herfor – f.eks. ved ikke at betale. Kommissionen lægger op til, at forslaget ikke må foregribe en eventuel udtrædelsesaftale og/eller en aftale vedrørende det finansielle mellemværende. Der er med andre ord tale om et forslag, der giver Kommissionen meget fleksible rammer.

Der foreligger endnu ikke officielle tilkendegivelser af medlemslandenes holdninger til forslaget, men det er forventningen, at der generelt vil være opbakning til forslaget.

Regeringen kan også støtte Kommissionens forslag til forordning, idet forslaget tilvejebringer en midlertidig juridisk ramme, som skal sikre den fortsatte implementering og finansiering af EU's 2019-budget i et scenarie, hvor Storbritannien udtræder af EU uden en aftale. Regeringen lægger i den forbindelse vægt på, at der i videst mulig udstrækning skabes sikkerhed om medlemslandenes EU-bidrag i 2019. Der lægges desuden vægt på, at forslaget ikke foregriber en eventuel udtrædelsesaftale eller aftalen om det finansielle mellemværende.

Kenneth Kristensen Berth havde svært ved at se, hvad Storbritanniens rationale skulle være i at sige ja til aftalen, når nu landet var en stor nettobidragyder til EU-budgettet. Hvad der måtte bortfalde i EU-regi, kunne Storbritannien betale af egen lomme og fortsat have et plus på bundlinjen. Hvis et land endelig skulle vælte ud af EU på en uorganiseret måde, var det trods alt en af fordelene for landet, at det kunne slippe for at betale en masse penge.

Han spurgte, hvor mange penge EU ville miste pr. 1. april og resten af 2019, hvis Storbritannien trådte ud ved udgangen af marts, og hvor mange penge Danmark i så fald skulle bidrage med ekstra til EU's budget.

Søren Søndergaard spurgte, hvordan landene betaler til EU-budgettet – er det forud eller bagud, er det pr. måned eller f.eks. pr. halvår, blev støtteordningerne udbetalt på én gang eller løbende, og var Storbritannien for tiden bagud med betalingerne? Det var vigtigt for at kunne forstå det logiske i, at der var et udestående på 2019-budgettet.

Skatteministeren svarede Kenneth Kristensen Berth, at Storbritannien ganske vist teoretisk set selv kunne betale, men man skulle ikke undervurdere det incitament, at landet ved at sige ja kunne slippe for en masse kompliceret bureaukrati.

Til Søren Søndergaard sagde han, at Storbritannien betaler ca. 20 mia. euro til EU om året, og får ca. 9-10 mia. igen i grove tal. Landets nettobidrag til budgettet er med andre ord ca. 10 mia. euro. Da en fjerdedel af 2019 ville være gået med udgangen af marts, var det beløb, der var tale om, ca. 7,5 mia. euro. Regeringen var imod, at den udgift skulle fordeles blandt EU-27-landene, men hvis det blev tilfældet, mente regeringen, at EU i det mindste måtte reducere sine budgetter. Hvis alt gik galt, og EU besluttede bare at samle regningen op, ville det danske nettobidrag være 1 mia. kr. Og regeringen havde her været forudseende og sørget for en reserve på 700 mio. kr. på finansloven til sådanne udsving.

NOT Spørgsmålene om, hvordan ind- og udbetalinger foregår, ville han gerne svare på skriftligt, for der var meget uensartet praksis fra område til område. Han kun-

ne dog oplyse, at EU's medlemsbidrag indbetales på månedsbasis, så Storbritannien ved udgangen af marts ville have betalt ca. en fjerdedel af det årlige bidrag.

Søren Søndergaard var tilfreds med ministerens svar og kunne på Enhedslistens vegne støtte forhandlingsoplægget.

Den fungerende formand konkluderede, at der ikke var flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, da ingen partier havde ytret sig imod det.

FO Punkt 12. Rådsmøde nr. 3671 (økonomi og finans) den 12. februar 2019
EUU alm. del (18) – bilag 403 (kommenteret dagsorden)

Skatteministeren ville forelægge punktet på vegne af finansministeren. Sagen om decharge vedrørende implementeringen af EU-budgettet for 2017 var til forhandlingsoplæg, mens de øvrige sager var til orientering.

1. Revision af forordningerne vedr. de europæiske finansielle tilsynsmyndigheder og hvidvaskdirektivet

– *Politisk drøftelse/Generel indstilling*

KOM (2017) 0539 (ændringsforslag) og KOM (2018) 0646 (ændringsforslag), KOM (2017) 0537 og KOM (2017) 0536
Rådsmøde 3671 – bilag 1 (samlenotat side 2)
EUU alm. del (18) – bilag 410 (udvalgsmødereferat side 681
FO, forhandlingsoplæg forelagt 18/1-19)
EUU alm. del (17) – bilag 164 (udvalgsmødereferat side 177,
behandling af ESA revisionsforslag i EUU 3/11-17)

Skatteministeren: Finansministeren forelagde sagen for udvalget forud for sidste Økofin. Formandskabet konkluderede, at man hurtigst muligt vil indlede trilogforhandlinger med Europa-Parlamentet om hvidvaskforslaget, mens man parallelt vil arbejde videre med ESA-forslaget med henblik på snarlig enighed i Rådet og trilogforhandlinger.

Formandskabet sigter nu efter enighed på det kommende Økofin om ESA-forslaget. Der er grundlæggende tale om det kompromisforslag, som blev foreslået sidst, og som finansministeren redegjorde for her i udvalget og fik tilslutning til.

Regeringen kan fortsat støtte et kompromis på linje med formandskabets forslag, som kun overfører meget begrænsede nye kompetencer til ESA'erne og fastholder, at beslutninger i ESA'erne træffes af repræsentanter fra alle EU-landenes nationale tilsynsmyndigheder.

Sofie Carsten Nielsen fandt regeringens tilgang for tilbageholdende. Radikale Venstre så gerne, at regeringen aktivt støttede en stramning af reglerne til bekæmpelse af hvidvask.

Skatteministeren svarede, at regeringen netop skubbede på for at stramme reglerne. Han mente dog, at kompromisforslaget var værd at støtte.

2. Kommissionens meddelelse om EU-beslutningstagning på skatteområdet

– *Udveksling af synspunkter*

KOM (2019) 0008

Rådsmøde 3671 – bilag 2 (suppl. samlenotat)

EU-note (18) – E 14 (EU-note)

Skatteministeren: Økofin skal drøfte Kommissionens meddelelse, som foreslår en overgang fra enstemmighed til kvalificeret flertal og fra den særlige lovgivningsprocedure til den almindelige lovgivningsprocedure på skatteområdet og dermed gøre Europa-Parlamentet til ligestillet medlovgiver. Meddelelsen er allerede et oplæg til diskussion, og der er ikke fremsat konkrete beslutningsforslag.

I dag træffer Rådet afgørelser på skatteområdet med enstemmighed efter høring af Europa-Parlamentet. Det skyldes, at skattepolitik er et særlig følsomt område. Også inden for andre politikområder, herunder f.eks. udenrigs- og sikkerhedspolitik, energipolitik og socialpolitik, har man særlige beslutningsmåder, som indebærer, at beslutninger træffes ved enstemmighed. Kommissionen har også tilkendegivet et ønske om her – på nærmere afgrænsede delområder – at overgå til kvalificeret flertal. Kommissionen har dog endnu ikke fremlagt meddelelser, som vedrører energi- og socialområdet.

Lissabontraktaten indeholder såkaldte passerellebestemmelser, der muliggør en sådan overgang uden traktatændring. Kommissionen foreslår frem til 2025 en trinvis overgang til kvalificeret flertal og den almindelige lovgivningsprocedure på skatte- og afgiftsområdet. Overgangen består af fire trin:

Det første trin omfatter forslag, der har som formål at bekæmpe skatteundgåelse og skatteunddragelse, men som ikke har direkte indflydelse på EU-landenes beskatningsret, skattebase eller skattesats.

Det andet trin omfatter forslag, der understøtter politiske mål på områder som klima og sundhed.

Det tredje trin omfatter moms- og afgiftsforslag.

Det fjerde trin omfatter forslag, som af Kommissionen vurderes at være nødvendige for at fremme det indre marked og fair beskatning i EU.

Meddelelsen afspejler et stående ønske fra den afgående Kommission. De foreløbige reaktioner fra EU-landene er for en dels vedkommende en ikke overraskende skepsis. Beslutningsmåderne har da også tidligere været debatteret i forbindelse med traktatændringer, uden enighed om at ændre på dem på dette

område. Den videre proces for et eventuelt beslutningsforslag om overgang er ikke fastlagt. Det er uklart, om der vil ske noget konkret på denne side af europaparlamentsvalget senere i år.

Regeringen er generelt tilfreds med den eksisterende beslutningsmåde på skatteområdet, herunder de gældende regler om enstemmighed. Selv med enstemmighed har vi opnået mange, gode resultater. Vi har f.eks. vedtaget en række direktiver, som forstærker det administrative samarbejde og en fælles sortliste. Det er ikke perfekt, men der er fremskridt. Og den nuværende beslutningsmåde afspejler hensynet til, at EU-tiltag på skatteområdet potentielt kan have væsentlige økonomiske konsekvenser for medlemslandene.

Regeringen har endnu ikke taget nærmere stilling til meddelelsen, men det vil ske, efterhånden som der bliver større klarhed om sagen og i takt med Kommissionens lignende overvejelser på andre områder. Da vil regeringen indgå i drøftelser med Folketingets partier, som det står beskrevet i den europapolitiske aftale fra 2008.

Rasmus Nordqvist mente, at regeringen burde støtte Kommissionens udspil. Klimaforandringer og udfordringer for virksomheder, der agerer på tværs af landegrænser havde skabt et behov for europæisk samtænkning, som nødvendiggjorde den ændring af beslutningstagningen, Kommissionen havde lagt op til.

Kenneth Kristensen Berth sagde, at Dansk Folkeparti repræsenterede det modsatte synspunkt. Partiet var ikke tilhænger af at afskaffe enstemmigheden og mente, at regeringen burde have mandet sig op til at nedlægge veto mod forslaget med det samme.

Sofie Carsten Nielsen var enig med Rasmus Nordqvist. Radikale Venstre var optaget af at forhindre et ræs mod bunden for selskabsskat i EU. Det gjaldt om at finde fælles fodslag om en bund. Derfor var det ærgerligt, at regeringen indtog en så regressiv holdning.

Peter Hummelgaard Thomsen spurgte, om ministeren mente, at der var tale om fair beskatning, når store techgiganter med monopol ikke betaler skat i Europa. Hvordan ville regeringen i benægtende fald løse problemet, når Danmark som et af de få lande i EU var imod en digital omsætningsafgift? Han var med på, at der var en proces i gang i OECD, men kunne regeringen ikke hægte sig på den række lande, der havde tænkt sig at gå forrest med selvstændige initiativer?

Skatteministeren noterede sig Alternativets og Radikale Venstres synspunkter og ville bringe dem videre til finansministeren. Han understregede, at regeringen

ikke arbejdede imod forslaget, men at den endnu ikke havde drøftet sin holdning til spørgsmålet. Der var både fordele og ulemper.

Han kunne godt en gang imellem selv føle samme harme, som Kenneth Kristensen Berth her gav udtryk for. Men regeringens tilgang i EU var generelt diplomatisk, bl.a. fordi det var strategisk klogt. Derfor nedlagde den ikke bare veto mod forslag med det samme, men søgte at vinde opbakning til egne synspunkter.

På Peter Hummelgaard Thomsens spørgsmål svarede han, at skat i høj grad kunne bruges som et politisk redskab og ikke nødvendigvis af god karakter. Derfor ville han mane til besindighed og opfordre til en grundig diskussion bl.a. om, hvor værdien skabes henne, og hvor beskatningen skal foregå. Det er ikke rimeligt, at techgiganter ikke betaler skat i Danmark, selv om deres værdi skabes i Danmark. Regeringen ønskede at finde en løsning på, at nye forretningsmodeller ikke var kompatible med gamle skatteregler. Man arbejdede ikke kun på løsninger i OECD. Som skatteminister var han selv i gang med at undersøge, hvad der kunne gøres. Det var vigtigt at sørge for initiativer, der giver mening inden for en makropolitisk betragtning: Hvis EU f.eks. indførte en særskat på amerikanske selskaber, ville USA så gøre det samme over for europæiske? Han troede på, at et columbusæg nok skulle vise sig.

3. Rådskonklusioner om Kommissionens holdbarhedsrapport 2018

– Rådskonklusioner

Rådsmøde 3671 – bilag 1 (samlenotat side 21)

EUU alm. del (15) – bilag 487 (udvalgsmødereferat side 631, holdbarhedsrapport 2015 forelagt EEU 4/3-16)

Skatteministeren: Økofin skal vedtage konklusioner om Kommissionens holdbarhedsrapport fra 2018, der vurderer holdbarheden af EU-landenes finanspolitik på kort, mellemlang og lang sigt.

Holdbarheden på kort og mellemlang sigt er ikke ændret meget i forhold til seneste vurdering fra 2015. Holdbarheden på lang sigt er vurderet på basis af en opdateret metode om bedre at tage højde for risikoen ved høj gæld. Både den nye og den gamle metode peger på, at den langsigtede holdbarhed er svækket en smule i EU siden 2015-rapporten.

Generelt er holdbarheden fortsat udfordret af høje aktuelle underskud på de offentlige finanser og høj offentlig gæld. Gæld og underskud er dog forbedret en smule siden 2015, hvilket isoleret forbedrer holdbarheden. Men de aldersrelaterede omkostninger skønnes omvendt noget højere end i 2015, hvilket samlet set giver en lidt svækket langsigtet holdbarhed.

Rådskonklusionerne støtter generelt vurderingerne i rapporten, og der opfordres til, at EU-lande med holdbarhedsudfordringer nedbringer underskud og gæld. EU-landene opfordres bl.a. også til at gennemføre reformer, der styrker holdbarheden af pensions- og sundhedssystemerne. Regeringen støtter de ganske fornuftige konklusioner.

Danmark vurderes i rapporten hverken at have holdbarhedsudfordringer på kort, mellemlang eller lang sigt. Det er, fordi vi i Folketinget har truffet nogle svære, men kloge beslutninger, der sikrer holdbarheden. Danmarks holdbarhed vurderes generelt styrket sammenlignet med rapporten fra 2015. Det skyldes bl.a., at Danmarks gæld er reduceret siden sidste vurdering. De seneste tal fra Nationalbanken viser, at statens gæld er 449 mia. kr. – 21 pct. af BNP. Det koster noget at servicere denne gæld, og i 2017 var nettotallet 15 mia. kr. i renteudgifter. Vi taler ikke så meget om det, men det er stadig penge, der skal betales. Så når vi har overskud på statens finanser, er det fornuftigt politisk ikke at bruge pengene, men at betale af på gælden. På lang sigt slipper man så for at betale renteudgifterne.

Regeringen er generelt enig i Kommissionens overordnede vurdering af holdbarheden i Danmark. Regeringen er dog generelt mindre optimistisk i sin egen

vurdering, herunder i lyset af den hængekøjeudfordring, som vi står over for på mellemlang og lang sigt, og som ikke er afspejlet tilstrækkeligt i Kommissionens vurderinger. Her forud for et folketingsvalg kunne det selvfølgelig være dejligt at bruge en masse penge, men det er klogest at læne sig op ad vores egne vurderinger, som siger, at det ser godt ud, men ikke helt så lyst, som Kommissionen siger.

Kenneth Kristensen Berth spurgte, om forskellen i Kommissionens og regeringens vurdering skyldtes forskelle i beregningsmetoden eller i en specifik dansk vurdering. Hvis det sidste var tilfældet, måtte regeringen vel vurdere de andre lande på samme måde, for at der kunne være tale om en ægte sammenligning mellem landene. Ville en dansk vurdering af økonomierne i de andre lande give et mere alarmerende billede af deres situation?

Skatteministeren svarede, at landene har forskellige måder at lægge budget på. I Danmark er budgetlægningen både i stat og kommuner forholdsvis konservativ, fordi man ikke vil overraskes af pludselige budgetunderskud. I nogle andre lande overbudgetterer man i højere grad på indtægterne og underbudgetterer på udgifterne.

Når regeringen selv havde et mere negativt syn på dansk økonomi end Kommissionen – selv om det grundlæggende gik godt med dansk økonomi – handlede det først og fremmest om den strukturelle saldo. Kommissionen forudså et overskud på 0,8 pct. af BNP i 2020, mens regeringen opererede med -0,1 pct. Regnskabstallene fra 2017 viste, at pensionsindtægter var en stor indtægtskilde, men da der var negativt afkast på pensionsindtægterne i 2018, skulle der ikke betales skat, så indtægter fra pension ville være mindre end i de forgangne år. Derfor havde regeringen valgt at lægge et glidende gennemsnit ind, og så fintfølende var Kommissionens maskine ikke.

FO 4. Rådets henstilling om decharge til Kommissionens budgetimplementering i 2017

– *Rådskonklusioner*

Rådsmøde 3671 – bilag 1 (samlenotat side 32)

EUU alm. del (18) – bilag 138 (udvalgsmødereferat side 183, senest behandlet i EUU 2/11-18)

Skatteministeren: På Økofin forventes Rådet at vedtage sin henstilling til Europa-Parlamentet om at give decharge til Kommissionen, altså godkende Kommissionens budgetgennemførelse for 2017. Udkastet til Rådets henstilling er udarbejdet med udgangspunkt i Revisionsrettens årsberetning.

Revisionsrettens resultater

I revisionserklæringen giver Retten for 11. år i træk en positiv erklæring om regnskabernes rigtighed. Samlet set vurderer Revisionsretten, at den estimerede fejlrate – som ikke er at forveksle med svig – er faldet fra 3,1 pct. i 2016 til 2,4 pct. i 2017. Den samlede fejlrate dækker over forskelle på tværs af budgettet, hvor udgifterne til den direkte landbrugsstøtte er det mindst fejlbehæftede udgiftsprogram, mens bl.a. forskningsprogrammer og strukturfondsprogrammer er blandt de mest fejlbehæftede. På den baggrund giver Retten for andet år i træk en erklæring med forbehold frem for en afvisende erklæring.

Regeringens holdning

Det er positivt, at der i 2017 er sket en yderligere forbedring af fejlraten sammenlignet med de seneste år, og at den overordnede fejlrate nærmer sig 2 pct., samt at Retten afgiver en erklæring med forbehold frem for en afvisende erklæring.

For enkelte delområder gives en positiv erklæring, men det er utilfredsstillende, at Retten fortsat må give en negativ erklæring på en række udgiftsområder. Der er stadig for mange fejl på områder som strukturfonde og forskningsprogrammer, som betyder, at den samlede fejlrate forbliver over væsentlighedstærsklen på 2 pct. Derfor har det været regeringens mål i forhandlingerne at sikre tiltag, der kan nedbringe fejlraten yderligere. Det er regeringens opfattelse, at det i vid udstrækning er lykkedes at få afspejlet sådanne prioriteter i Rådets henstilling. Det drejer sig konkret om:

- en utvetydig tilkendegivelse af, at revisionsresultatet trods fremskridt kalder på yderligere forbedringer - altså, populært sagt at man ikke bare hviler på laurbærrene;
- et fokus på, at både Kommissionen og medlemsstaterne har et fælles ansvar for at nedbringe fejlraten;

- et fokus på regelforenkling som et afgørende redskab til at opnå en lavere fejlrate;
- en opfordring til uddybende analyser af de områder, hvor fejlraten vedbliver at være særlig høj – altså nålestiksoperationer, om man vil; og
- en opfordring til, at finansielle korrektioner fortsat anvendes konsekvent.

FO Det er på den baggrund regeringens indstilling, at vi fra dansk side tilslutter os Rådets henstilling til Parlamentet om, at der gives decharge til Kommissionen for budgetgennemførelsen i 2017.

Søren Søndergaard bad om en status over forhandlingssituationen. Var der lande, der ville stemme imod og i så fald hvilke? Og ville de lande i så fald ligesom tidligere tage initiativ til en fælles erklæring, og kunne regeringen støtte den erklæring, selv om den tilsluttede sig Rådets indstilling?

Desuden spurgte han, hvad fejlraten ville være, hvis man skulle opgøre den i forbindelse med en revision af det danske statsregnskab. Hvor mange penge skulle så at sige aldrig have været udbetalt?

Kenneth Kristensen Berth tilkendegav, at regeringen burde stemme imod dechargen og tilslutte sig en mindretalserklæring. Dansk Folkeparti kunne derfor ikke støtte forhandlingsoplægget.

Peter Hummelgaard Thomsen meddelte, at Socialdemokratiet støttede forhandlingsoplægget.

Skatteministeren svarede Søren Søndergaard, at Storbritannien, Sverige og Holland havde tænkt sig at afstå fra at stemme. Regeringen bakkede ikke op om erklæringen, da Danmark havde arbejdet med at forbedre rådskonklusionerne og dermed ikke samtidig kunne støtte erklæringen.

NOT Han ville lade finansministeren svare skriftligt på Søren Søndergaards spørgsmål om fejlraten, eventuelt med hjælp fra Rigsrevisionen. Han turde dog godt gætte på, at den danske stats fejlrate var mindre end gennemsnittet i EU.

Fra sit eget skatteområde kunne han fortælle, at omtrent halvdelen af danske virksomheder ikke betaler den skat, de skal. I ni ud af ti tilfælde drejer det sig ikke om svig, men om fejl, misforståelser, forglemmelser og manglende bilag.

Søren Søndergaard havde aldrig været med i en forening, hvor man godkendte et regnskab, revisionen havde vurderet som væsentligt fejlbehæftet. Det ville han heller ikke begynde på nu, så derfor kunne Enhedslisten ikke støtte forhandlingsoplægget.

Den fungerende formand konkluderede, at der ikke var flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, da det kun var Dansk Folkeparti og Enhedslisten, der havde ytret sig imod det.

5. Retningslinjer for EU-budgettet i 2020

– Rådskonklusioner

Rådsmøde 3671 – bilag 1 (samlenotat side 46)

Skatteministeren: Det er fast procedure, at Økofin drøfter de overordnede retningslinjer for næste års EU-budget, inden Kommissionen forventeligt fremlægger sit budgetforslag i maj.

Rådet ventes at opfordre Kommissionen til at sikre en balance mellem allerede indgåede forpligtelser og hensynet til at kunne finansiere uforudsete udgifter. Det er også forventningen, at retningslinjerne vil understrege behovet for, at Kommissionen præsenterer så nøjagtige og retvisende skøn for budgettet som muligt. Det er et vigtigt bidrag til at sikre, at medlemslandene kan forudsige deres bidrag til EU's budget, som ikke mindst er vigtigt på grund af Brexit.

Vi er fra dansk side enige i disse elementer og forventer derfor at tilslutte os retningslinjerne. Det forventes i øvrigt, at der vil være opbakning fra alle medlemslande til retningslinjerne.

6. Eventuelt

Skatteministeren: Det er muligt, at Økofin formelt skal godkende eurolandenes valg af et nyt direktionsmedlem i Den Europæiske Centralbank (ECB) i stedet for belgieren Peter Praet. Det ventes at blive den irske centralbankchef, Philip Lane. Danmark har ikke stemmeret og vil derfor tage udpegningen til efterretning.

7. Siden sidst

Gennemstrømssagerne

Skatteministeren: Til sidst en sag inden for mit eget ressort. EU-Domstolen har oplyst, at der den 26. februar 2019 afsiges dom i seks danske sager, der er forelagt Domstolen vedrørende kildeskat på udbytte og renter – det, vi kalder gennemstrømssagerne. Når man skal være opmærksom på de sager, er det fordi de er særdeles omfattende og komplicerede sager, og fordi de drejer sig om mange penge.

Der er foretaget en forhøjelse af det skattepligtige beløb på ca. 22 mia. kr., hvoraf kildeskatten udgør mellem 22 og 30 pct. I gennemstrømssagerne har Skattestyrelsen sendt afgørelser ud til en række kapitalfondsejede danske selskaber, hvor der er rejst krav om, at der skulle have været indeholdt kildeskat på betalte udbytter og renter til moderselskaber hjemmehørende i EU eller et land,

som Danmark har en dobbeltbeskatningsoverenskomst med. Kravet om indeholdelse af kildeskat begrundes med, at det udbytte- og rentemodtagende moderselskab, der ofte er hjemmehørende i Luxembourg, ikke er den retmæssige ejer af udbyttet eller renterne, fordi de umiddelbart strømmer igennem og videre til bagvedliggende ejere i skattelylande.

Det forhold, at udbyttet af renterne strømmer videre og ender i skattely, indebærer efter Skattestyrelsens opfattelse, at der skal betales kildeskat, da de bagvedliggende ejere, der er bosiddende i skattely, ikke er i besiddelse af skattefrihed i EU-direktiverne eller i dobbeltbeskatningsoverenskomsterne. EU-Domstolen er i den forbindelse bl.a. blevet bedt om en stillingtagen til begrebet "retmæssig ejer", herunder om Danmark kan opkræve kildeskat under henvisning til, at der er tale om misbrug. Der forholder det sig sådan, at generaladvokaten lægger op til, at det påhviler de danske domstole på baggrund af en konkret retlig vurdering at tage stilling til, hvorvidt der foreligger forhold, der kan begrunde, at selskaberne i EU nægtes skattefrihed efter direktiverne.

Vedrørende rentebetalingerne lægges der op til, at fordelene kan nægtes, hvis den umiddelbare rentemodtager blot er en slags mellemmand, eller hvis der foreligger misbrug efter almindelige nationale retsgrundsætninger. Vedrørende udbyttet lægges der op til, at fordelene kun kan nægtes, hvis der foreligger misbrug.

Det er umiddelbart Skatteministeriets vurdering, at generaladvokatens fortolkning af EU-retten ikke endeligt vil afgøre de danske sager. Hvorfor egentlig ikke det – det ville ellers være meget hjælpsomt i forhold til at få ja i påstanden fra Skattestyrelsens side, men det skyldes, at generaladvokatens fortolkning hverken giver ministeriet eller modparten entydigt medhold. Generaladvokaten giver en række fortolkningsbidrag, men fremhæver, at hun ikke på det foreliggende grundlag kan afgøre, om der er tale om misbrug. Generaladvokaten vil overlade det til de danske domstole at vurdere, om eventuelle danske nationale retsgrundsætninger om misbrug er opfyldt. Det bemærkes i den forbindelse, at generaladvokatens indstilling ikke er bindende for EU-Domstolen.

Det skal afslutningsvis bemærkes, at de rejste sager om gennemstrømning i et vist omfang er af historisk karakter – det gælder bl.a. sager mod en række kapitalfonde, idet de danske skatteregler efterfølgende er ændret og gjort mere robuste, bl.a. i 2015, hvor Folketinget vedtog en omgåelsesklausul i Ligningslovens §3, der bl.a. finder anvendelse i de tilfælde, som gennemstrømssagerne vedrører. Så ikke fordi jeg er så bekymret for forholdene fremover, men der er jo tale om meget store sager, hvor i hvert fald fra en rimelighedsbetragtning så håber jeg meget at vi vinder. Det vil jeg holde Skatteudvalget og Europaudvalget orienteret om.

Søren Søndergaard spurgte, om skatteministeren kunne løfte sløret for, hvor stort et beløb det drejede sig om.

Skatteministeren oplyste, at det handlede om 5 mia. kr. i skatteværdi, hvis Danmark vandt sagerne. Regeringen var i gang med en vurdering af den negative økonomiske effekt i tilfælde af, at Danmark måtte tabe.

FO Punkt 13. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om bestemmelser for videreførelsen af igangværende læringsmobilitetsaktiviteter inden for programmet Erasmus+ i forbindelse med Storbritannien og Nordirlands udtræden af EU

– *Mandat til indledning af forhandlinger med Europa-Parlamentet*

KOM (2019) 0065

KOM (2019) 0065 – bilag 1 (samlenotat)

EEU alm. del (18) – bilag 403 (kommenteret dagsorden)

Uddannelses- og forskningsministeren: Kommissionen har den 30. januar fremsat forslag til forordning om videreførelse af igangværende Erasmus+-læringsmobilitetsaktiviteter i tilfælde af, at Storbritannien udtræder af den Europæiske Union uden en udtrædelsesaftale. Der forventes en hurtig proces i forbindelse med vedtagelsen af den forordning i Bruxelles, og derfor forelægger jeg punktet til tidligt forhandlingsoplæg.

Kommissionen anslår, at der på tidspunktet for Storbritanniens udtræden den 30. marts vil være næsten 14.000 EU-27-studerende og elever på Erasmus+-mobilitetsophold i Storbritannien og ca. 7.000 britiske studerende og elever i EU-27 landene. Foreløbige tal for registrerede Erasmus+-ophold viser, at der på det tidspunkt vil være omkring 320 danske studerende, elever og undervisere i Storbritannien og omkring 250 britiske studerende, elever og undervisere i Danmark.

Såfremt Storbritannien udtræder uden en aftale, vil disse aktiviteter skulle afbrydes, hvilket kan have en negativ virkning på de berørte studerendes og elevers studieforbud. De kan miste deres merit og kan blive nødt til at gennemføre deres akademiske halvår eller år igen.

Med forordningen indføres nødforanstaltninger for at minimere forstyrrelser i de igangværende mobilitetsaktiviteter. Aktiviteter kaldes i denne sammenhæng igangværende, når de begynder eller er påbegyndt før den dag, hvor traktaterne ophører med at finde anvendelse i Storbritannien – det vil sige den 30. marts.

FO Regeringen støtter vedtagelsen af forordningen. Regeringen er helt enig i, at det er vigtigt, at de studerendes igangværende mobilitetsophold i regi af Erasmus+ påvirkes mindst muligt i tilfælde af et såkaldt hårdt Brexit.

Søren Søndergaard meddelte, at Enhedslisten støttede forhandlingsoplægget. Han tilføjede, at det ikke alene var op til Storbritannien, om Brexit ville blive blødt eller hårdt. Et blødt Brexit forudsatte en indsats i EU også fra den danske regerings side.

Den fungerende formand konkluderede, at der ikke var et flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet ingen partier havde ytret sig imod det.

FO Punkt 14. Rådsmøde nr. 3672 (konkurrenceevne) den 19. februar 2019

EUU alm. del (18) – bilag 403 (kommenteret dagsorden)

Erhvervsministeren ville forelægge punkt 1-8, mens uddannelses- og forskningsministeren ville forelægge punkt 9.

Erhvervsministeren: Ingen af de tre forhandlingsoplæg er på dagsordenen for rådsmødet, men med blik for rettidig omhu vil jeg forelægge dem i dag. Det er nemlig det sidste rådsmøde for konkurrenceevne, inden Europa-Parlamentet går til valg i maj, hvilket betyder, at lovgivningssagerne skal lukkes inden for de næste uger, hvis de ikke skal lægges på is på ubestemt tid.

Det første forslag handler om forslaget om såkaldt land for land-rapportering, hvor jeg vil forsøge at indhente et revideret forhandlingsoplæg.

Den anden sag – med det mundrette navn ændringsdirektivet – handler om en række ændringer af håndhævelse og modernisering af EU's forbrugerlovgivning. Forslaget forelægges med henblik på tidligt forhandlingsoplæg.

På den tredje sag er der også tale om et tidligt forhandlingsoplæg, og det handler om et forslag til geografiske indikatorer, som er beskyttede betegnelser – vi kender dem fra landbrugsområdet om et produkts oprindelse – f.eks. champagne eller fetaost.

Til sidst vil jeg en række sager, der er på dagsordenen til orientering.

Indre marked:

FO 1. Forslag om offentliggørelse af selskabsskatteoplysninger for visse virksomheder og filialer (land for land-rapportering)

– Tidlig forelæggelse

KOM (2016) 0198

Rådsmøde 3672 – bilag 1 (samlenotat side 2)

KOM (2016) 0198 – bilag 6 (kopi af svar på spm. 143 i ERU om land til land-rapportering kommer til at gælde for alle lande)

KOM (2016) 0198 – bilag 5 (kopi af svar på spm. 344 i SAU om det offentlige rapporteringskrav)

KOM (2016) 0198 – bilag 4 (henvendelse af 1/2-17 fra Oxfam IBIS m.fl. om offentliggørelse af selskabsskatteoplysninger)

KOM (2016) 0198 – bilag 3 (kopi af svar på spm. 446 i SAU om beløbsgrænse i forhold til, hvilke selskaber der skal aflægge land for land-rapporteringer)

KOM (2016) 0198 – bilag 1 (kopi af svar på spm. 367 i SAU om land for land-rapportering)

EUU alm. del (16) – bilag 475 (udvalgsmødereferat side 659 og 682, deputation fra Oxfam IBIS og forhandlingsoplæg forelagt i EUU 3/2-17)

Erhvervsministeren: Sagen forelægges med henblik på et revideret forhandlingsoplæg. Regeringen tog forhandlingsoplæg på forslaget den 3. februar 2017. Heraf fremgik det bl.a., at Danmark støtter det overordnede formål om øget transparens om store, multinationale koncerners skatteforhold.

Direktivforslagets indhold

Forslaget handler om offentliggørelse af selskabsskatteoplysninger for visse virksomheder og filialer. Der er tale om store multinationale selskaber. Forslaget blev offentliggjort i april 2016.

Formålet med forslaget er at skabe større åbenhed om virksomheders skatteforhold og dermed fremme et fair og effektivt skattesystem. Forslaget er derfor baseret på princippet om, at virksomhederne betaler skat i det land, hvor de har deres indtjening. Derfor har man foreslået, at multinationale virksomheder med aktivitet i EU – det vil sige virksomheder med en samlet omsætning på mere end 5,6 mia. kr. årligt – skal offentliggøre oplysninger om bl.a. omsætning, overskud og om, hvor meget virksomheden har betalt i skat i de lande, hvor virksomheden har aktiviteter.

Baggrunden for et revideret forhandlingsoplæg

Europa-Parlamentet offentliggjorde i juli 2017 deres ændringsforslag og foreslog bl.a., at virksomheder skal give oplysninger pr. land for samtlige lande uden for EU. I Kommissionens forslag var der kun tale om, at virksomhederne skulle give oplysningerne pr. land for skattelylande opført på EU's fælles liste – den, vi kalder sortlisten – mens oplysninger om lande uden for EU skulle gives samlet. Der er altså forskel på, hvad Europa-Parlamentet vil, og hvad Kommissionen vil.

FO Regeringen finder, at der er gode argumenter for mere transparens om virksomhedernes skatteforhold – også globalt. Regeringen kan således støtte, at oplysningerne skal offentliggøres pr. land – for alle landes vedkommende – også dem uden for EU. Det udgør en ændring i forhold til det mandat, vi fik den 3. februar 2017, at regeringen kan støtte den øgede transparens, Europa-Parlamentet lægger op til.

Hensynet til konkurrence

Samtidig er det dog regeringens holdning, at kravet om øget transparens kan medføre en risiko for konkurrenceforvridning. For at vi kan støtte forslaget, er det derfor vigtigt, at vi får en sikkerhedsklausul med.

Europa-Parlamentets forslag indebærer som sagt, at meget store koncerner med aktiviteter i EU skal offentliggøre en land for land-rapport for alle de lande, de har aktiviteter i. Koncerner, der ikke har aktiviteter i EU, men som er konkurrenter – også til danske virksomheder – vil ikke blive underlagt tilsvarende krav.

For at undgå, at kravet om offentlig rapportering pr. land for alle lande i hele verden skader konkurrenceevnen, bl.a. for danske virksomheder, vil vi fortsat lægge vægt på, at virksomhederne får en brugbar sikkerhedsklausul uden byrder.

Med en sikkerhedsklausul menes en bestemmelse, der betyder, at en virksomhed kan undlade enkelte oplysninger i sin land for land-rapport, hvis virksomheden vurderer, at offentliggørelse af disse oplysninger vil volde betydelig skade for virksomheden.

Der er lagt op til, at sikkerhedsklausulen kun gælder i 4 år. Det betyder, at de udeladte oplysninger skal fremgå af en senere rapport, så man ikke bare kan udelade oplysninger, fordi de ser uheldige ud – de kommer frem på et senere tidspunkt. Det har også været vigtigt for os – også i det tidligere forhandlingsoplæg, at der ikke bliver tale om et smuthul.

En sikkerhedsklausul kan være relevant i en situation, hvor en dansk virksomhed har en dattervirksomhed i Kina. Virksomheden kan vurdere, at offentliggørelsen af virksomhedens omsætning vil kunne volde virksomheden skade, fordi kinesiske virksomheder, der konkurrerer på det samme marked, ikke har pligt til at offentliggøre tilsvarende oplysninger. Hvis den danske virksomhed ikke har mulighed for at

undtage visse oplysninger fra sin land for land-rapport i en sådan situation, kan det stille den danske virksomhed i en ringere position i konkurrencen med den kinesiske virksomhed. Hvis der er f.eks. er tale om en enkelt kontrakt, vil man med en sådan offentligt tilgængelig oplysning hurtigt kunne underbyde den danske virksomhed, fordi man så ikke kan se, hvad man får for den ene kontrakt, man måtte have i Kina. Det vil være til skade for danske virksomheders konkurrence.

Forhandlingerne i Rådet

Forhandlingerne af forslaget har dog stået stille siden 2017. Der blev dog afholdt møde den 24. januar 2019 for at se, hvad vej vinden blæser, og det nuværende rumænske formandskab har i januar kunnet konstatere, at der fortsat tegner sig et blokerende mindretal imod forslaget.

De fleste af de lande, der er imod forslaget, mener at forslaget skulle have været fremsat som et skatteforslag i stedet for et selskabsretligt. Dette er i tråd med en vurdering af hjemmelsgrundlaget fra Rådets Juridiske Tjeneste fra november 2016.

Formandskabet bad på mødet Rådets Juridiske Tjeneste om at analysere, om der er grundlag for at udarbejde en ny juridisk vurdering af hjemmelsgrundlaget. Da vi længe har bedt om, at forhandlingerne genoptages, støttede vi dette sammen med en håndfuld øvrige lande, og Rådets Juridiske Tjeneste vil hurtigst muligt foretage en sådan analyse.

FO Afslutningsvis vil jeg opsummere regeringens holdning til land for land-forslaget. Regeringen

- støtter det overordnede formål om øget transparens om store, multinationale koncerners skatteforhold;
- lægger vægt på, at kravene til øget transparens ikke medfører unødige administrative byrder for danske virksomheder;
- kan støtte, at virksomhederne skal give de krævede oplysninger separat pr. land for samtlige lande uden for EU;
- lægger vægt på, at medlemslandene kan tillade, at en virksomhed undlader enkelte informationer i land for land-rapporten, hvis offentliggørelse af disse oplysninger vil have væsentlig skadevirkning for virksomheden – og hvis virksomheden oplyser og begrundet anvendelsen af undtagelsen;
- arbejder for, at virksomhederne i videst muligt omfang kan genbruge oplysninger, som de allerede har rapporteret til skattemyndighederne, for at reducere byrderne;
- arbejder for, at der alene stilles krav om at offentliggøre oplysninger, der allerede indgår i kravene til rapportering til skattemyndighederne. Det vil være en byrde for virksomhederne at rapportere disse oplysninger – og

- der er nok heller ikke meningsfuldt, at offentligheden får flere oplysninger end skattemyndighederne gør, og
- vil, jf. drøftelserne om hjemmel, arbejde for, at forslaget har hjemmel i en bestemmelse, der harmonerer med forslagets formål og indhold.

Det vigtige for os er, at der kan indgås en aftale, og vi vil fortsat skubbe på, selvom det ser svært ud.

Peter Hummelgaard Thomsen glædede sig over regeringens opbakning til Europa-Parlamentets ændringsforslag. Han var mere kritisk over for en passage i samlenotatet, hvor regeringen først nævnte den aftale, som et bredt flertal i Folketinget stod bag, om aktivt at gå forrest i bekæmpelsen af skattely. Lige bagefter stod der, at aftalen ikke gjaldt på dette punkt. Hvad betød det for regeringens ageren i forhandlingerne? Ville den sidde på bageste række og tilkendegive opbakning, men ikke aktivt forsøge at overbevise de lande, som udgjorde et blokerende mindretal?

Han spurgte desuden, om ministeren kunne give flere eksempler på, at en land for land-rapportering ville have konkurrencehæmmende effekt.

Søren Søndergaard anerkendte, at der var tale om forbedringer af Kommissionens oprindelige forslag. Men anerkendte ministeren, at systemet stadig ville blive hullet som en si, hvis virksomhederne alene ud deres fra egen vurdering kunne undslå sig for at give bestemte oplysninger? Nogle gange må man foretage et valg: Det kunne godt være, at nogle danske virksomheder i Kina ville miste ordrer, men modsat risikerede man, at hele systemet blev udvandet.

Rasmus Nordqvist mente, at der med det reviderede forhandlingsoplæg var taget et skridt i den rigtige retning. Men de 750 mio. euro er en høj beløbsgrænse, og ikke særlig mange virksomheder er omfattet af den. Burde den ikke være lavere, så flere blev omfattet, som Oxfam IBIS havde angivet i deres hørings-svar?

Kenneth Kristensen Berth meddelte, at Dansk Folkeparti, som støttede det oprindelige forhandlingsoplæg, også kunne støtte det reviderede, som var endnu bedre, fordi flere lande var omfattet.

Erhvervsministeren svarede Peter Hummelgaard Thomsen, at regeringen arbejdede for at sikre, at reglerne blev lempeligere for virksomhederne, bl.a. med sikkerhedsklausulen. Det reviderede forhandlingsoplæg lagde op til mere transparens end det tidligere, hvorfor han håbede på Socialdemokratiets støtte.

De oplysninger, der skulle være offentligt tilgængelige, var oplysninger, man i

forvejen bliver bedt om at indberette til myndighederne. Det betød, at virksomhederne ikke skulle skaffe to forskellige samlinger af tal. Det ville også gøre det nemmere for virksomhederne, at beløbsgrænserne skulle flugte med dem, der er over for skattemyndighederne, for så er det de samme krav, der bliver stillet af henholdsvis offentligheden og skattemyndighederne.

Til Søren Søndergaard sagde han, at regeringen arbejdede for at sikre, at sikkerhedsklausulen ikke blev et smuthul, som tillod virksomhederne at udelade, hvad de ikke har lyst til at offentliggøre. Virksomhederne skulle for det første begrunde, når en undtagelse er anvendt. Det var for det andet vigtigt at holde fast i, at de oplysninger, en virksomhed udelader, fortsat skulle indberettes til skattemyndighederne og offentliggøres efter 4 år. Det var ikke rimeligt, at en dansk virksomhed med en kontrakt i f.eks. Kina skulle offentliggøre, hvor meget kontrakten lyder på, hvorefter konkurrenterne ville kunne lægge sig på en pris lige under den danske virksomhed, som derved mister kontrakten.

Peter Hummelgaard Thomsen gav ministeren ret i, at det reviderede forhandlingsoplæg samlet set var en forbedring og lagde op til øget transparens. Derfor kunne regeringen regne med Socialdemokratiets opbakning. Partiet frygtede dog, at sikkerhedsklausulen ville åbne en ladeport for en masse undtagelser og smygen sig udenom. Det kunne man ganske vist ikke vide, før den endelige tekst lå klar, men diskussionen skulle holdes varm. Socialdemokratiet regnede med, at regeringen på trods af formuleringen i samlenotatet om, at den brede aftale i Folketinget om Danmarks aktive indsats til bekæmpelse af skattely ikke gjaldt i dette tilfælde, stadig ville presse på for at få en aftale.

Søren Søndergaard meddelte, at Enhedslisten på grund af ministerens tilkendegivelse om at ville sikre, at klausulen ikke blev et smuthul, bakkede op om forhandlingsoplægget.

Rasmus Nordqvist var også tilfreds med ministerens tilkendegivelse og meddelte, at Alternativet støttede forhandlingsoplægget.

Den fungerende formand konkluderede, at der ikke var flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet ingen partier havde ytret sig imod det.

FO 2. Direktivforslag om bedre håndhævelse og modernisering af EU's forbrugerbeskyttelsesregler (ændringsdirektivet)

– *Tidlig forelæggelse*

KOM (2018) 0185

Rådsmøde 3672 – bilag 1 (samlenotat side 23)

Erhvervsministeren: Sagen forelægges til tidligt forhandlingsoplæg, da der snart forventes enighed mellem landene. Forslaget blev fremsat den 11. april 2018 som den ene del af den pakke, der hedder "New Deal for Consumers".

Kommissionen ønsker at sikre en mere effektiv håndhævelse på baggrund af eksempler på grænseoverskridende overtrædelser af forbrugerlovgivningen, som f.eks. den såkaldte Dieselgate om bilproducenters snyd med bilemissioner. Derudover er formålet at opdatere reglerne i lyset af den digitale udvikling, hvor det jo er nemmere for forbrugere at handle over grænserne, men nye udfordringer også opstår med f.eks. onlineplatforme og de oplysninger, der gives her.

I takt med at jeg gennemgår elementerne i forslaget, vil jeg også gengive regeringens holdning til den specifikke del. Det gør jeg, fordi forslaget ændrer fire direktiver, så det godt kan ende med nogle meget lange gennemgange.

Af de fire direktiver hører to under Erhvervsministeriet, nemlig direktivet om angivelse af priser og direktivet om urimelig handelspraksis. De andre to hører under Justitsministeriet – nemlig direktivet om urimelige kontraktvilkår i forbrugeraftaler og forbrugerrettighedsdirektivet. En af ændringerne på tværs er, at der tilføjes sanktioner. Sanktioner er det eneste, der indføres i alle fire direktiver. Andre ændringer foretages kun i direktivet om urimelig handelspraksis og forbrugerrettighedsdirektivet.

Regeringen er generelt positiv over for tiltagene i ændringsdirektivet. Vi skal sikre, at forbrugerne er trygge uden at pålægge virksomheder unødige byrder. Det er overordnet set den balance, regeringen vil arbejde for.

Sanktionsbestemmelserne

Det første, jeg vil gennemgå, er de foreslåede sanktioner, der som nævnt går på tværs af alle fire direktiver. Det har været en helt central del af forslaget, at der lægges op til at indføre enslydende sanktionsbestemmelser i de fire direktiver. Formålet er at sikre en mere sammenhængende anvendelse af sanktioner i EU. Det skal bl.a. gøres ved, at håndhævelsesmyndigheder i medlemslandene i højere grad lægger vægt på de samme kriterier og hensyn, når de træffer afgørelser om at pålægge en sanktion.

Kriterierne går bl.a. på grovheden og varigheden af en overtrædelse og på, hvorvidt den erhvervsdrivende har forsøgt at begrænse eller afhjælpe den skade, som forbrugeren har lidt. Kriterierne kan bruges til at afgøre, hvorvidt der skal pålægges en sanktion, og hvad niveauet skal være, hvis der skal gives en bøde. Listen af kriterier er alene vejledende, så der også kan lægges vægt på andre kriterier og hensyn.

Kommissionens oprindelige forslag lagde op til, at der ved udmåling af en bødes størrelse skulle tages hensyn til årlig omsætning, nettofortjeneste og andre pålagte bøder. Det indgår dog ikke i den nuværende kompromistekst.

Derudover foreslås det, at der indføres et bødeloft, som medlemsstaterne skal fastsætte til mindst 4 pct. af den erhvervsdrivendes årlige omsætning. Der er dog ikke noget til hinder for, at vi i Danmark fastsætter et højere bødeloft på f.eks. 10 pct. af en erhvervsdrivendes årlige omsætning. Baggrunden for at indføre et minimumsbødeloft er, at man gerne vil give en fælles referenceramme for bøder for de mest udbredte overtrædelser. Bødeloftet skal gælde i sager med grænseoverskridende karakter i EU. Det gælder altså kun i sager, der enten er:

- udbredte overtrædelser, hvor mindst tre medlemslande er involveret, eller
- udbredte overtrædelser med EU-dimension, hvor mindst to tredjedele af medlemslande er involveret, og som tilsammen udgør mindst to tredjedele af EU's befolkning.

Kommissionens forslag indeholder også en bestemmelse om, at medlemslandene skal tage hensyn til forbrugernes generelle interesser ved fordeling af indtjening fra bøder og f.eks. fordele disse indtægter til forbrugerorganisationer eller oplysningskampagner til forbrugere.

FO Regeringens holdning er som følger. Regeringen

- støtter overordnet, at sanktioner pålægges mere ensartet i EU. Regeringen arbejder derfor for, at sanktioner skal være mærkbare og virke forebyggende;
- er dog som udgangspunkt skeptisk over for, hvis medlemslande forpligtes til at fastsætte et niveau for bøder uden at kunne tilpasse det til det øvrige nationale strafniveau;
- forholder sig positivt, idet dette forslag stadig ikke er til hinder for, at vi kan tilpasse niveauet;

- lægger vægt på, at fordelingen af indtægter fra bøder er et nationalt anliggende, som der ikke bør fastsættes regler om på EU-niveau. I Danmark indgår disse indtægter i statens budget.

Direktivet om urimelig handelspraksis

Næste del af forslaget handler om ændringer i direktivet om urimelig handelspraksis. Kommissionen foretog i 2017 et såkaldt fitnessstjek af forbrugerlovgivningen, der viste, at det største forbrugerretlige problem i Europa er virksomheders urimelige handelspraksis, da den skaber usikkerhed for forbrugerne.

På trods heraf er der kun få eksempler på, at forbrugere, der er ofre for en virksomheds urimelige handelspraksis, kræver erstatning fra virksomheden på grund af vildledende markedsføring. Det skyldes bl.a., at det i dag i høj grad er op til medlemsstaterne at beslutte, i hvilket omfang forbrugerne skal kunne rette krav mod virksomheder på grund af urimelig handelspraksis. Hvilke rettigheder forbrugerne har, varierer derfor også mellem landene i EU.

I det lys har Kommissionen for det første foreslået, at medlemslandene skal sikre, at der er en klar ramme for, at forbrugerne kan ophæve en kontrakt eller kræve erstatning via national lovgivning.

Kommissionen har for det andet foreslået nye fælles regler for "tilsyneladende ens produkter" der dog har to forskellige kvaliteter – også kaldet dual quality. Det vil betyde, at man ikke må markedsføre et produkt i en medlemsstat som værende identisk med et produkt markedsført i en anden medlemsstat – typisk under samme mærke – hvis produkterne er af forskellig kvalitet og derfor ikke reelt ens. Det vil være vildledende markedsføring. Det kan f.eks. være kaffe, som markedsføres på tværs af hele EU under samme mærke, og hvor produktet er tilpasset forbrugerens smagspræferencer i de enkelte medlemslande. Faktorer som national lovgivning, brug af lokale og sæsonbestemte varer samt forbrugerpræferencer vil dog kunne betragtes som legitime årsager til, at der kan være forskelle i produkternes sammensætning og egenskaber.

For det tredje foreslår Kommissionen ændrede regler om såkaldt uanmodet henvendelse – det vil sige erhvervsdrivendes besøg i forbrugerens hjem.

Kommissionen har for det fjerde foreslået, at virksomheder ikke længere skal oplyse om klagesagsbehandling, da den oplysning på nuværende tidspunkt skal gives to gange. Det giver ikke forbrugeren reel værdi, at de får oplysningen flere gange, og det letter samtidig virksomhedernes oplysningsforpligtelser, hvis denne kun skal gives én gang.

Endelig foreslås der for det femte en øget gennemsigtighed på onlinemarkedspladser, idet der indføres krav om, at det skal fremgå tydeligt for forbrugeren, om en tredjepart har betalt for en bedre placering i et søgeresultat. Søgeresultater indeholder i dag ofte betalte placeringer, hvor en virksomhed betaler for en højere placering. Der kan også være tale om en såkaldt betalt visning, hvor en virksomhed betaler for at blive vist på listen over søgeresultater. Forslaget vil f.eks. gælde for prissammenligningsportaler.

I mange tilfælde er betalte placeringer og betalte visninger ikke markeret eller i det mindste kun markeret på en tvetydig måde, der ikke gør det klart for forbrugeren, hvorvidt der er tale om en betalt placering.

FO Regeringen støtter forslaget med at styrke forbrugerbeskyttelsen i EU generelt. Vi mener dog, at forbrugerne i Danmark allerede har passende mulighed for at ophæve en kontrakt eller få erstatning som følge af urimelig handelspraksis.

Regeringen lægger vægt på, at det præciseres, at medlemsstaterne kan fastsætte betingelserne for, at forbrugerne kan ophæve en kontrakt eller opnå erstatning som følge af urimelig handelspraksis. Ved seneste kompromisforslag i Rådet lægges der netop op til at medlemsstaterne selv kan fastsætte betingelserne for at ophæve en kontrakt eller kræve erstatning. Det er regeringen tilfreds med. Det er positivt, at der skabes europæiske rammer, men at landene kan lægge betingelser fast inden for disse.

Regeringen mener, at der kan være helt legitime årsager til, at produkter har forskellig kvalitet i de enkelte lande. Derfor ser regeringen gerne, at man afventer resultatet af en igangværende analyse, inden man lovgiver på området. Regeringen arbejder for, at den bestemmelse tages ud af forslaget.

Dørsalg og uanmodet henvendelse er et punkt, regeringen er meget opmærksom på. I Danmark har vi regler, der giver en bredere forbrugerbeskyttelse end i den foreslåede bestemmelse. Regeringen arbejder derfor for, at de danske regler på området skal kunne opretholdes.

Regeringen ser desuden positivt på, at forslaget vil sikre gennemsigtighed i søgeresultater på onlinemarkedspladser og platforme. Vi lægger vægt på, at der skal oplyses om betaling for placering i søgeresultater.

Ændringer i forbrugerrettighedsdirektivet

De næste punkter, jeg vil gennemgå, er ændringer, der foreslås i forbrugerrettighedsdirektivet, som i Danmark er Justitsministeriets område. Med forslaget udvides anvendelsesområdet i forbrugerrettighedsdirektivet til at omfatte aftaler

om digitale tjenester, som forbrugere ikke betaler penge for, altså gratis tjenester, hvor der i stedet afgives personoplysninger. Som eksempler på den type tjenester kan nævnes Facebook og e-mailkonti.

Det betyder, at der lægges op til at sikre forbrugere den samme ret til oplysninger forud for indgåelsen af aftaler om digitale tjenester og samme ret til at opsigte aftalen inden for en 14 dages fortrydelsesfrist, som gælder for aftaler, hvor der betales med penge.

Forslaget skal derudover skabe større gennemsigtighed for forbrugere, når de handler på onlinemarkedspladser. Det skal bl.a. ske ved at indføre en oplysningspligt for onlinemarkedspladser til at omfatte oplysninger om, hvorvidt forbrugeren handler med en erhvervsdrivende eller en anden forbruger.

Derudover lægger forslaget op til at fjerne to byrder for erhvervsdrivende. Det drejer sig om ophævelse af reglen om returret for brugte varer ved fjernsalg – dvs. varer, der er brugt mere, end man typisk ville i en fysisk butik.

Det foreslås også at ophæve den erhvervsdrivendes forpligtelse til at refundere købesummen til forbrugeren, før en vare er modtaget retur.

FO Regeringen arbejder for, at reglerne opdateres og udvides til også at dække nye digitale løsninger, bl.a. når der betales med data i stedet for penge.

Derudover handler mange forbrugere online, og derfor lægger regeringen vægt på, at man som forbruger ved, hvorvidt man handler med en erhvervsdrivende eller en anden forbruger. Det betyder nemlig noget for forbrugerbeskyttelsen. Regeringen støtter også, at denne oplysning skal gives.

Det er en vigtig prioritet for regeringen, at forbrugerbeskyttelsen er effektiv, men samtidig bør virksomhederne ikke pålægges unødige byrder, som skaber ubalance mellem hensynet til forbrugerne på den ene side og hensynet til de erhvervsdrivende på den anden.

Regeringen mener, at det er en byrde for erhvervslivet, at virksomhederne reelt skal tage brugte – og måske usælgelige – varer retur og i øvrigt returnere pengene til forbrugeren, før varen er modtaget retur. I de igangværende forhandlinger om direktivforslaget arbejder regeringen derfor fortsat for, at disse to byrder fjernes.

Vi står dog meget alene i forhandlingerne på dette område; mange lande ønsker ikke at fjerne de to byrder.

Afrunding

Der er tale om mange og ret forskelligartede ændringer på samme tid, men overordnet er det positivt, at forbrugerreglerne opdateres og effektiviseres, og at forbrugerne f.eks. får gennemsigtighed på onlineplatforme. Jeg håber på den baggrund, at udvalget kan støtte regeringens linje.

Søren Søndergaard spurgte, hvad det betød, at forslaget havde hjemmel i artikel 114. Var der nye dele af forslaget, som vil blive omfattet af totalharmonisering? Kunne ministeren garantere, at de danske regler om forbud mod dørsalg ikke ville blive underkendt, hvis forslaget blev vedtaget?

Rasmus Nordqvist bad ministeren uddybe, hvad han så som legitime grunde til at opretholde produkters kvalitetsforskelle fra land til land inden for det indre marked. Det var ellers en kendt problematik, at producenter markedsfører det angiveligt samme produkt med en dårligere kvalitet i lande, hvor forbrugerne har en ringere købekraft, fordi produktet så kan sælges billigere der.

Kenneth Kristensen Berth var bekymret over risikoen for, at danskerne kunne blive rendt på dørene af sælgere af f.eks. Tupperware, som var kendt som en pestilens i USA. Hvis konsekvensen blev, at man måtte ophæve det danske forbud mod dørsalg, ville han ikke undlade igen og igen at gøre opmærksom på, at det var EU's skyld.

Erhvervsministeren svarede Søren Søndergaard, at der i begge direktiver i udgangspunktet var tale om totalharmonisering. Der var dog undtagelser: Nogle af bestemmelserne i forbrugerrettighedsdirektivet medførte minimumsharmonisering, bl.a. hvad angik den erhvervsdrivendes oplysningsforpligtelser over for forbrugeren forud for indgåelse af aftaler pr. telefon eller med anden fjernkommunikationsteknik. Det bødeloft, der blev foreslået indført i sanktionsbestemmelsen, udgjorde også minimumsharmonisering, da medlemslandene ikke ville blive forhindret et bødeloft på mere end 4 pct. af den erhvervsdrivendes årlige omsætning. I direktivet om urimelig handelspraksis ville der efter det foreliggende forslag om sanktioner, adgang til erstatninger og ophævelse af kontrakt være tale om fastsættelse af en lovgivningsmæssig ramme, som medlemsstaterne selv måtte udfylde.

Svaret til Kenneth Kristensen Berth lød, at regeringen ønskede at bevare de danske regler om forbud mod dørsalg. Direktivforslaget lagde op til, at medlemsstaterne skulle indføre regler, der i tilstrækkeligt omfang beskytter forbrugerne mod aggressiv vildledende markedsføring. Regeringen arbejdede for, at medlemslandene kunne opretholde nationale regler om uanmodet henvendelse, herunder dørsalg, fysiske henvendelser på forbrugers arbejdsplads og telefo-

niske henvendelser, hvor kun salg af avisabonnementer og bøger er undtaget fra et forbud i Danmark.

Søren Søndergaard forstod ikke, hvorfor regeringen ikke ville "lægge afgørende vægt på", at de nationale regler kunne opretholdes, hvis den fandt det så vigtigt. Enhedslisten kunne ikke støtte forhandlingsoplægget.

Kenneth Kristensen Berth kaldte forslaget helt galt. Der var tale om et stort element af totalharmonisering, ensretning af produkter, som forbrugerne ellers efterspørger skal være forskellige, og risici for forværringer ad bagdøren. Dansk Folkeparti kunne ikke støtte forhandlingsoplægget.

Rasmus Nordqvist meddelte, at Alternativet støttede forhandlingsoplægget, som var et skridt i den rigtige retning.

Den fungerende formand konkluderede, at der ikke var flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, da det kun var Dansk Folkeparti og Enhedslisten, der havde ytret sig imod det.

FO 3. Europa-Kommissionens to forslag om geografiske indikatorer (GI):

Rådsmøde 3672 – bilag 3 (samlenotat)

a) Forslag til rådsafgørelse om EU's tiltræden til den reviderede Lissabonaftalen om GI

– Tidlig forelæggelse

KOM (2018) 0350

b) Forslag til forordning om EU's indsats efter tiltrædelse af Lissabonaftalen om GI

– Tidlig forelæggelse

KOM (2018) 0365

Erhvervsministeren: Den tredje sag, jeg vil nævne, omhandler to forslag – et forslag til rådsafgørelse og et til forordning, der begge vedrører EU's tiltrædelse til Verdensorganisationen for Intellectuel Ejendomsret (WIPO) eller Genève-aftalen, der reviderer organisationens gældende såkaldte Lissabonsystem om oprindelsesbetegnelser og geografiske indikatorer, også kaldet GI'er.

Forslaget til rådsafgørelsen omhandler EU's tiltrædelse af selve Genèveaftalen, mens forslaget til forordningen er fremsat for at sikre den retlige ramme for EU's effektive deltagelse i samarbejdet, når EU har tiltrådt aftalen.

Begge forslag blev fremsat den 27. juli 2018, da det nu er tilladt for mellemstatslige organisationer som EU at tiltræde Genèveaftalen. Sagen forelægges til tidligt forhandlingsoplæg, da der snart forventes enighed mellem landene.

GI er en betegnelse, der anvendes på produkter, som har en bestemt geografisk oprindelse og besidder kvaliteter, omdømme eller andre kendetegn, der kan føres tilbage til denne oprindelse. Det er f.eks. fransk champagne, græsk fetaost eller danske lammefjordskartofler.

Forslagenes indhold

Tiltrædelse af Genèveaftalen er en del af EU's generelle politik om at fremme og styrke beskyttelsen af geografiske betegnelser gennem bilaterale, regionale og multilaterale aftaler. I EU finder der allerede på landbrugs- og fødevarerområdet en fælleseuropæisk regulering af GI'er sted.

Når EU tiltræder aftalen, betyder det, at de kontraherende parter i udgangspunktet påtager sig at beskytte de GI'er for produkter fra andre kontraherende parter, som er registreret i WIPO's såkaldte Lissabonsystem. Aftalen omfatter

alle geografiske betegnelser – det vil sige, at GI'er på produkter uden for landbruget også er beskyttet.

I øjeblikket har kun Cambodja og Elfenbenskysten tiltrådt Genèveaftalen. Det er Kommissionens forventning, at flere tredjelande vil se det som et incitament til at ratificere aftalen, hvis EU med sine 28 medlemsstater tiltræder.

Rådsafgørelsen beskriver de vilkår, betingelser og processer, der gælder, når kontraherende parter søger om beskyttelse af registrerede GI'er, og indeholder samtidig bestemmelser om passende garantier og overgangsperioder.

Forordningsforslaget skal sikre den retlige ramme for EU's effektive deltagelse i Lissabonsystemet. Forslaget indeholder derfor bl.a. overgangsbestemmelser for de syv europæiske medlemslande, der på nuværende tidspunkt er medlemmer af Lissabonaftalen, og en bestemmelse, der gør det frivilligt for medlemslandene, hvorvidt de selv vil tiltræde aftalen.

Som part i Genèveaftalen vil EU skulle fremsende en liste over registrerede GI'er udtrukket fra EU's eget register med henblik på at opnå beskyttelse i henhold til Lissabonsystemet. Der kan efterfølgende anmodes om registrering af yderligere geografiske betegnelser, som er beskyttet og registreret i EU.

For at tredjelande kan få beskyttet sine GI'er i EU, skal disse opfylde de europæiske krav og kriterier for registrering.

Der findes ikke i dag europæisk fællesregulering for GI'er på produkter uden for landbruget. Forordningsforslaget gør derfor, at ikkelandbrugs-GI'er fra tredjelande ikke vil kunne blive anerkendt af EU, så længe denne regulering ikke eksisterer.

Derudover lægger forordningen op til, at EU ekstraordinært kan yde et årligt finansielt bidrag til at støtte finansieringen af Lissabonsystemet.

FO *Regeringens holdning*

Regeringen støtter målet om at sikre et højt niveau for beskyttelse og håndhævelse af intellektuelle ejendomsrettigheder.

Regeringen er dog tilbageholdende med at støtte Kommissionens forslag om at tiltræde Genèveaftalen, da vi mener, der bør lægges vægt på de grundlæggende IP-rettigheder, som f.eks. varemærker og patenter, der giver lige så effektiv beskyttelse, i stedet for geografiske indikationer.

Regeringen mener ikke, at GI'er bør være en særlig prioritet i EU's handelspolitik og ser ikke potentialet i Genèveaftalen, bl.a. på grund af tredjelandes ringe deltagelse, og da selve Lissabonsystemet på nuværende tidspunkt er underfinansieret. Især beskyttelsen af ikkelandbrugs-GI'er kan have en begrænsende effekt på det frie marked og varemærker, idet produktionen af et produkt kan blive begrænset til et specifikt geografisk område. Denne beskyttelse vil kunne medføre, at den frie konkurrence om et pågældende produkt svækkes. Regeringen vil derfor arbejde for, at EU's tiltrædelse af Genèveaftalen fastholdes på et begrænset niveau.

Regeringen finder ikke, at der er behov for, at EU skal yde et særligt finansielt bidrag til Lissabonsystemet. Regeringen lægger i denne forbindelse vægt på, at det som hidtil er den enkelte medlemsstat eller rettighedshaver, der skal betale for registreringen af deres rettigheder.

Regeringen lægger endvidere vægt på, at EU ved sin tiltrædelse ikke skal anerkende ikkelandbrugs-GI'er.

Regeringen bemærker, at EU-medlemsstater med forbehold over for Lissabonsystemet – dvs. som Danmark, der ikke er en del af dette system – ikke vil blive tvunget til at tilslutte sig.

Regeringen lægger derfor vægt på at få klarhed over, hvordan medlemsstaterne på den ene side ikke vil blive tvunget til at tiltræde aftalen, mens de på den anden side gennem forordningsforslaget vil blive forpligtet af aftalen gennem EU's medlemskab.

Såfremt et flertal ønsker det, og såfremt rammerne for forslaget bliver specificeret, så der ikke stilles krav om indførelse af nationale systemer til beskyttelse af ikkelandbrugs-GI'er, kan regeringen acceptere EU's indtræden. I de videre forhandlinger vil regeringen derfor søge at bevare den nuværende begrænsede tilgang til Genèveaftalen og få afklaret de retlige rammer for EU's indtræden.

Søren Søndergaard spurgte, hvorfor regeringen overhovedet holdt muligheden åben for at støtte forslaget, når den var kritisk på de samme fire punkter som Enhedslisten, nemlig: 1) generelt over for aftaler, der skal sikre den intellektuelle ejendomsret baseret på GI'er; 2) hvorfor EU skal tiltræde en aftale, som medlemslandene alligevel kan tiltræde, hvis de ønsker det; 3) at EU-budgettet skal anvendes til at give et særligt økonomisk bidrag til det system på den måde, der er lagt op til; og 4) uklarhed om medlemsstaternes rolle over for systemets. Var regeringen ikke nødt til at renoncere på nogle af sine indvendinger, hvis den skulle ende med at sige ja?

Rasmus Nordqvist karakteriserede GI'er som en måde at beskytte lokale produkter på, så de ikke kunne overtages af store multinationale selskaber, der kan producere dem billigere. Hvorfor mente regeringen ikke, at det var fornuftigt? Den brugte det argument, at kun få lande havde tilsluttet sig Genèveaftalen, men det kunne være, at alle andre lande tænkte det samme, og der skulle jo hul igennem på et tidspunkt. Hvorfor ikke argumentere med, at EU kunne skubbe på ved at tilslutte sig aftalen?

Kenneth Kristensen Berth brugte Coca-Cola Zero som eksempel på et produkt, der blev markedsført under samme navn, men som var forskelligt fra land til land. Syd for grænsen smager den anderledes end i Danmark, og i Bulgarien er den bitter. Producenterne gør den slags med vilje, fordi de kender forbrugernes smag og vaner. Han kunne forstå, at man kaldte det en kvalitetsforskel, hvis Lurpak smør blev solgt med planteolie i Bulgarien, men hvorfor var det problem, at man i forskellige lande tilsatte forskellige mængder sødestof? Det havde da ikke noget med kvalitet at gøre. Og det var vanvid, hvis danske forbrugere skulle tvinges til at drikke tysk Coca-Cola, bare fordi Tyskland var det største marked.

Hvad skulle forslaget gøre godt for, og hvorfor kunne regeringen forestille sig at støtte det? Et godt produkt skal nok sælge sig selv. Man kunne se, hvordan forbrugere i stort omfang efterspurgte lokalproducerede varer, selv om de er mange gange dyrere. De er deres vægt værd i guld, så det er omsonst at beskytte dem. Her var han muligvis enig med regeringen, men kunne ikke støtte forhandlingsoplægget, fordi regeringens holdning ikke svarede til, hvordan den ville agere.

Erhvervsministeren svarede, at regeringen godt kunne have anlagt en linje, hvor den med det samme sagde nej til forslaget, for det var ikke ligefrem et fantastisk forslag. Men Danmark anerkender i forvejen landbrugsgeografiske indikatorer for tredjelande gennem de frihandelsaftaler, som EU forhandler på de europæiske medlemslandes vegne, og det bevirker, at anerkendelsen af landbrugsgeografiske indikatorer ikke udgør noget problem for Danmark, som i forvejen er omfattet af de europæiske regler og den europæiske praksis på området. Med det forslag, der var på bordet, ville EU ikke anerkende ikkelandbrugsgeografiske indikatorer, så situationen ville ikke blive meget anderledes end den gældende. Regeringen anlagde, som den plejede, en konstruktiv linje for at prøve at præge udviklingen i en dansk retning.

Han var enig med Kenneth Kristensen Berth, hvad angik smagsforskelle fra land til land. Regeringen arbejdede for, at kravet om, at et produkt ikke må have forskellig kvalitet, udgår, for der kan være mange legitime grunde til det. Det kan være forskelle i smagspræferencer fra kultur til kultur, men det kan også handle om forskelle i f.eks. den lokale vandkvalitet.

Kenneth Kristensen Berth holdt fast i, at GI'erne var en form for protektionisme, og at et godt lokalt produkt nok skulle blive efterspurgt på trods af en høj pris. Dansk Folkeparti ville ikke tages til indtægt, hvis regeringen endte med at sige ja til forslaget, så han kunne ikke støtte forhandlingsoplægget.

Rasmus Nordqvist indvendte, at dual quality ikke handler om smag, men om det fænomen, at visse produkter har en ringere kvalitet og lavere energiindhold i lande med ringere købekraft, og det er en vildledning af forbrugerne, når markedsføringen af produktet er den samme på begge sider af grænsen.

Alternativet var oprindeligt negativt over for forhandlingsoplægget, fordi partiet syntes godt om forslaget. Men han kunne godt støtte det alligevel, hvis det virkelig forholdt sig sådan, at regeringen var villig til at sige ja til det, hvis der var stemning for det blandt de andre lande.

Erhvervsministeren sagde, at Rasmus Nordqvists udlægning var korrekt. Regeringen pressede ikke på for at få det gennemført, men kunne acceptere forslaget med de betingelser, han fremførte i forhandlingsoplægget.

Rasmus Nordqvist reagerede ved at sige, at Alternativet så kunne støtte forhandlingsoplægget.

Søren Søndergaard oplyste, at Enhedslisten ikke kunne støtte forhandlingsoplægget.

Den fungerende formand konkluderede, at der ikke var flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet kun Dansk Folkeparti og Enhedslisten havde ytret sig imod det.

4. Betydningen af kunstig intelligens (KI) for EU's industri

– *Udveksling af synspunkter*

Rådsmøde 3672 – bilag 1 (samlenotat side 52)

EUU alm. del (18) – bilag 33 (udvalgsmødereferat side 1290,
senest behandlet i EUU 21/9-18)

Punkt 4 og 5 blev behandlet under ét; se punkt 5.

5. Rådskonklusioner om handlingsplanen for kunstig intelligens

– *Politisk drøftelse og vedtagelse*

Rådsmøde 3672 – bilag 1 (samlenotat side 57)

EUU alm. del (18) – bilag 33 (udvalgsmødereferat side 1290,
senest behandlet i EUU 21/9-18)

Erhvervsministeren: De næste to sager jeg vil præsentere for udvalget, handler begge om kunstig intelligens.

For det første forventes en drøftelse af betydningen af kunstig intelligens for EU's industri på rådsmødet. Jeg forventer, at der vil blive taget udgangspunkt i meddelelsen om en koordineret plan for kunstig intelligens, der blev præsenteret den 7. december 2018.

Regeringen er generelt positivt stemt over for Kommissionens tilgang til kunstig intelligens og formålet med handlingsplanen.

Der er desuden udarbejdet udkast til rådskonklusioner om emnet, som fremhæver nødvendigheden af at øge investeringerne i udvikling og udrulning af kunstig intelligens, digitale færdigheder samt vigtigheden af at koordinere indsatserne på tværs af EU.

I begge tilfælde har vi haft fokus på at fremme den etiske anvendelse af kunstig intelligens og dataetik som konkurrenceparameter, men vi har også været opmærksomme på, at rådskonklusionerne ikke foregriber forhandlingerne om den kommende flerårige finansielle ramme for perioden efter 2020. Vi kan tilslutte os udkastet til rådskonklusioner.

6. Konkurrenceevnetjek: det indre marked i en verden i forandring – et unikt aktiv med behov for fornyet politisk engagement

– *Politisk drøftelse*

Rådsmøde 3672 – bilag 1 (samlenotat side 62)

EUU alm. del (18) – bilag 285 (udvalgsmødereferat side 394,
senest behandlet i EUU 23/11-18)

Erhvervsministeren: Den næste sag er drøftelserne af EU's generelle økonomiske udvikling, det såkaldte konkurrenceevnetjek. Det forventes, at drøftelsen vil tage udgangspunkt i en meddelelse fra Kommissionen om det indre markeds betydning for Europas globale konkurrenceevne og skitsere dets fremtid. Regeringen støtter Kommissionens fokus, der ligger fint i tråd med vores ønske om at øge fokus på gevinsterne ved det indre marked og på at fremtidssikre det.

Det er i Danmarks klare interesse at sikre et stærkt indre marked, set i lyset af den værdi, det har skabt for Danmark. Erhvervsministeriet klarlagde sidste år, at Danmarks BNP er 5 pct. højere, end det ville have været uden adgang til dette hjemmemarked.

7. "En ren plan for alle – en europæisk strategisk og langsigtet vision for en fremgangsrig, moderne, konkurrencedygtig og klimaneutral økonomi"

– *Politisk drøftelse*

KOM (2018) 0773

Rådsmøde 3672 – bilag 1 (samlenotat side 66)

EUU alm. del (18) – bilag 340 (udvalgsmødereferat side 570,
senest behandlet i EUU 7/12-18)

Erhvervsministeren: Ifølge Kommissionens udspil skal EU i 2050 være klimaneutralt – det vil sige, at vi skal nå en nettonuludledning i forhold til drivhusgasser. Det er forventningen, at meddelelsen vil blive drøftet i en række rådsformationer frem mod juni med henblik på at få input fra alle relevante sektorområder til de kommende drøftelser i Det Europæiske Råd. Vi vil på konkurrenceevnerådsmødet fokusere på, at ambitiøse klimatiltag går hånd i hånd med udviklingen af en konkurrencedygtig, moderne økonomi.

8. Det europæiske semester 2019: For et stærkere Europa i en tid med global usikkerhed

– *Politisk drøftelse*

Rådsmøde 3672 – bilag 1 (samlenotat side 75)

Erhvervsministeren: Det europæiske semester er en årligt tilbagevendende begivenhed, hvor Kommissionen gennem vækstundersøgelsen skitserer de overordnede økonomiske og politiske udfordringer for hvert medlemsland og de reformer, de bør prioritere at gennemføre i den kommende tid.

Der forventes en drøftelse af, hvordan der kan sikres investeringer af høj kvalitet – bl.a. til digital infrastruktur – til gavn for Europas konkurrenceevne.

Regeringen støtter Kommissionens ambition om at styrke den europæiske konkurrenceevne og produktivitet. Især er regeringen positiv over for det fokus, der er på digitalisering og innovation.

Regeringen lægger i den forbindelse vægt på, at de enkelte initiativer med fokus på digitalisering skaber gode muligheder for nye digitale forretningsmodeller; gør det lettere for virksomheder at skalere deres forretning i EU; og generelt sikrer, at europæisk lovgivning er digitaliseringsklar.

Forskning:

9. Horisont Europa-pakken: Rammeprogrammet for forskning og innovation 2021-2027 (1. behandling)

Særprogrammet for implementering af Horisont Europa

– *Fremskridtsrapport*

– *Udveksling af synspunkter*

KOM (2018) 0435 og KOM (2018) 0436

Rådsmøde 3672 – bilag 2 (samlenotat)

EUU alm. del (18) – bilag 285 (udvalgsmødereferat side 377 FO, forhandlingsoplæg forelagt EUU 23/11-18)

Uddannelses- og forskningsministeren: Den 19. februar afholdes der råds-møde på forskningsområdet med særprogrammet i Horisont Europa-pakken som det eneste punkt på dagsordenen. Det forelægges til orientering.

Rådet vedtog den 30. november 2018 en delvis generel indstilling vedrørende hovedforordningen om Horisont Europa. Dermed er der enighed i Rådet om de store linjer for det næste rammeprogram – herunder målsætninger, struktur, overordnede prioriteter, finansieringskriterier og deltagelsesregler.

Rådets holdning til forordningen er baggrunden for de igangværende forhandlinger om Kommissionens forslag til særprogrammet under Horisont Europa. Særprogrammet ruller de store linjer i rammeprogrammet ud ved at beskrive detaljerne for prioriteter og aktiviteter under de forskellige søjler i rammeprogrammet.

Det rumænske formandskab vil på rådsmødet præsentere sin fremskridtsrapport for forhandlingerne om særprogrammet. Fremskridtsrapporten er kort og opsummerer på neutral vis de igangværende forhandlinger. I Rådet er man enige om, at særprogrammet alene skal have hjemmel i forskningsartiklen i Traktaten. Det betyder, at Europa-Parlamentet ikke er medlovgiver på særprogrammet. Desuden er man i Rådet enige om, at medlemsstaterne skal inddrages tidligt i forberedelserne til implementeringen af Horisont Europa. Det gælder særligt for missioner og partnerskaber.

Fremskridtsrapporten nævner også, at Rådet stadig drøfter detaljerne i de tematiske klynger under den udfordringsdrevne forskning og den særskilte del for såkaldt widening – det vil sige bedre deltagelse for de lande, der ikke klarer sig så godt i rammeprogrammet.

Rådet er enig om, at områderne for missioner og partnerskaber bør fastlægges i særprogrammet. Oprindeligt havde Kommissionen ikke inkluderet missions- og partnerskabsområder i sit forslag til særprogram, men jeg forventer nu, at omdrejningspunktet for den politiske drøftelse på rådsmødet vil være missioner og partnerskaber samt Det Europæiske Innovationsråd (EIC).

Regeringen støtter overordnet de foreslåede områder for missioner og for den type partnerskaber, der oprettes ved europæisk lovgivning. Der er en klar sammenhæng mellem disse områder og de store globale udfordringer, hvor europæisk forskning og innovation kan bidrage til fælles bæredygtige løsninger. Det er bl.a. inden for områderne sundhed, klima, energi, ny teknologi og på fødevarerområdet.

Regeringen støtter, at Horisont Europa har et øget fokus på banebrydende og markedsskabende innovation, især inden for det teknologiske område. Regeringen bakker derfor op om etableringen af EIC.

Rådet er med sin fælles holdning til rammeprogrammet allerede enig om strukturen og finansieringsmodellen for EIC. EIC består af to programmer, Pathfinder og Accelerator. Formålet med Pathfinder er at lancere en lang række mindre projekter, hvoraf enkelte vil resultere i store gennembrud. Regeringen vil arbejde for, at Pathfinder støtter vidensinstitutioner, startupvirksomheder eller små og mellemstore virksomheder med et stort antal små bevillinger til udviklingsprojekter i den tidlige fase. Regeringen støtter endvidere formålet med programmet Accelerator, der går ud på at støtte større projekter i den senere udviklingsfase med høj risiko. Det er vigtigt for mig, at man finder de rigtige team, der har potentiale til at blive globale ledere inden for deres felt. Derfor skal man skabe den rigtige forvaltningsstruktur til EIC. Meget af dette vil dog først for alvor blive udfoldet i implementeringsfasen.

Rasmus Nordqvist spurgte til regeringens holdning til widening over for excellence: Var man for, at Horisont Europa kunne være med til at støtte opbygningen af forskningsmiljøer i de dele af EU, der havde behov for det, eller ville man kun tildele midler til de bedste forskere?

Uddannelses- og forskningsministeren svarede, at regeringen på det seneste rådsmøde havde givet udtryk for den holdning, at støtte til opbygning af forskningsmiljøer burde ske inden for andre EU-programmer, herunder strukturfondsmidlerne. Til gengæld burde det være den videnskabelige topkvalitet, der talte inden for Horisont Europa. I det gældende program, Horisont 2020, havde regeringen dog accepteret, at en vis del gik til opbygning af forskningsmiljøer, og det ville regeringen også acceptere i de kommende programmer. Det var dog vigtigt for regeringen, at widening-delen kom til at udgøre en separat del af pro-

grammet uden for de tre hovedsøjler. Ellers kunne det komme til at udvande excellenceprincippet. Forslaget gik på, at widening skulle udgøre 1,4 pct. af hele programmet.

Rasmus Nordqvist mente, at regeringens tilgang lød fornuftig. Han spurgte, hvordan det gik med at arbejde for den danske holdning om, at der ikke måtte ske en forskydning til fordel for søjle 3 om "åben innovation" på bekostning af søjle 1 om "åben videnskab" og søjle 2 om "globale udfordringer og industriel konkurrenceevne". Var de andre lande enige, og hvordan så forhandlingsituationen ud?

Uddannelses- og forskningsministeren svarede, at man i forhandlingerne endnu ikke var nået til spørgsmålet om fordelingen af midler til de enkelte søjler. Kommissionens oprindelige forslag ville afsætte 25,8 mia. euro til søjle 1, 52,7 mia. euro til søjle 2 og 13,5 mia. euro til søjle 3. Regeringen så gerne, at den åbne videnskab i søjle 1 blev prioriteret højere, og hvis valget stod mellem at tage midler fra søjle 2 og søjle 3, mente regeringen, at de burde tages fra søjle 3. Det var nok muligt at opnå, for både Tyskland og flere af de østeuropæiske lande fandt det vigtigst at bevare søjle 2, som de så som en støtte til europæiske små og mellemstore virksomheder. Når man kunne tage fra søjle 3, var det fordi iværksætter- og innovationsmiljøerne i Europa i forvejen fungerede godt, hvad enten der var tale om private initiativer eller statsinitiativer. Det var fint, at Horisont Europa også støttede innovation, men beløbet behøvede ikke være så højt, i hvert fald ikke fra begyndelsen.

Mødet sluttede kl. 13.53.